2001 ЙИЛ 18 январ, ПАЙШАНБА

ҚИШЛОҚ ҲАЁТИ

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-иқтисодий газетаси

Qishloq HAYOTI

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

№ 7 (6.220). Сотувда эркин нархда

БУГУНГИ СОНДА:

ТУПРОҒИ ЗАР, СУВИ ГАВҲАР

Оққан дарё оқаверади. Ўзининг бой тарихи, анъаналарига эга кўҳна Тўрақўрғон мустақиллик йилларида таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди.

(1-3-саҳифаларда)

ТАБАРРУК НЕЪМАТ ТОПТАЛМАСИН

Қадимдан "нон" сўзи билан "ҳаёт" сўзи ёнма-ён турган. Нонни қуёшга ўхшатадилар. Чунки нон бор жойда тинчлик, саховат, ёруғлик, соғлик бор.

(2-саҳифада)

ОҒОЙИ БУЗРУГ ЗИЁРАТГОҲИДА

Мустақиллик шарофатидан Қизбиби зиёратгоҳлари таъмирланди. Жомеъ масжидида намоз ўқилаётир, зиёратчилар бемалол ташриф буюраётир.

(1-4-саҳифаларда)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚИШЛОҚ ВА СУВ ХЎЖАЛИГИ ВАЗИРЛИГИ ФАОЛИЯТИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Қишлоқ хўжалигида бозор ислоҳотларини чуқурлаштириш, замонавий агротехнологияларни ҳамда ер ва сувдан фойдаланишнинг янги тизимларини жорий этиш, қишлоқ ва сув хўжалиги вилоят ва туман бошқарув органларининг ролини ва масъулиятини ошириш, шунингдек Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 15 ноябрдаги 443-сон қарорини бажариш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Қуйидагилар:

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги марказий аппарати тузилмаси ҳамда ходимларнинг 210 нафардан иборат (хизмат кўрсатувчи ходимлардан ташқари) чекланган сони;

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги томонидан фаолияти мувофиқлаштириладиган ташкилотлар ва корхоналар рўйхати;

Қорақалпоғистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги ҳамда қишлоқ ва сув хўжалиги вилоят ва туман бошқармаларининг намунавий тузилмалари;

Ўрмон хўжалиги бош бошқармаси ва Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги илмий-ишлаб чиқариш маркази тузилмаси;

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги тизимига кирувчи давлат корхоналарини мулкчиликнинг бошқа шаклларига айлантириш жадвали тасдиқлансин.

2. Қуйидагилар Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигининг асосий вазифалари ва фаолияти йўналишлари этиб белгилансин:

қишлоқ хўжалигида деҳқончилик, сувдан фойдаланиш ва агротехнологияларнинг илғор тизимларини чуқур ўрганишга ва жорий этишга асосланган ягона техника сиёсатини амалга ошириш;

қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш бўйича ишларни мувофиқлаштириш ва улар амалга оширилишининг, қишлоқда мулкчилик ва хўжалик юритиш турли шаклларини ривожлантиришнинг, ижара ва хўжалик ички пудрат муносабатларининг мониторингини олиб бориш;

деҳқончилик ва чорвачилик учун деҳқончиликнинг янги тизимлари, юқори самарали агротехнологиялар, қишлоқ хўжалиги техникасининг замонавий турлари жорий этилишини таъминлаш;

жаҳон ва ички бозорлар коньюнктурасини ҳисобга олган ҳолда экин майдонлари таркибини такомиллаштириш, селекция, уруғчилик ва қишлоқ хўжалиги экинларини навлар бўйича жойлаштириш ишларини ташкил этиш юзасидан таклифлар ишлаб чиқиш, доимий мониторингни амалга ошириш ва уларга риоя этилишини назорат қилиш;

наслчилик ишларини ташкил этиш, чорвачиликда ветеринария хизматлари ва бошқа сервис хизматлари тизимини ривожлантириш;

сув ресурслари муҳофаза қилинишини ва улардан оқилона фойдаланилишини таъминлаш, давлат сув кадастрини юритиш, сув хўжалиги объектларидан фойдаланишни ташкил этиш, суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш чора-тадбирларини амалга ошириш;

ўрмон фонди кенгайтирилишини ва ундан оқилона фойдаланилишини таъминлаш, ўрмон ҳақидаги қонун ҳужжатларига риоя этилишини назорат қилиш;

селекция, уруғчилик, наслчилик ва илғор технологиялар соҳасида хорижий мамлакатларнинг илғор тажрибасини ўрганишни ҳисобга олган ҳолда илмий-тадқиқот ишларини ва экспериментал ишларни мувофиқлаштириш;

қишлоқ хўжалиги учун мутахассисларни ўқитиш, тайёрлаш ва қайта тайёрлашни ташкил этиш.

3. Қорақалпоғистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги ҳамда вилоят қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармалари зиммасига:

қишлоқ хўжалиги экинлари уруғчилиги ва уларни навлар бўйича жойлаштиришни ташкил этиш, экинларнинг оқилона таркибини ва муайян тупроқ-иқлим шароитларига мос келадиган янги агротехнологияларни жорий этиш;

қишлоқда иқтисодий ислоҳотлар жорий этилишини ташкил этиш ва уларнинг амалга оширилиши мониторингини олиб бориш, қишлоқ хўжалиги товар ишлаб чиқарувчиларининг ҳуқуқлари ва мустақиллиги кенгайтирилишига кўмаклашиш;

чорвачилик самарадорлигини ошириш ва озуқа ишлаб чиқаришни ривожлантириш ишларини ташкил этиш;

гидротехника иншоотлари, каналлар, сув омборлари ва насос станцияларидан фойдаланиш, мелиорация ва ирригация ишларини бажариш, сувдан оқилона фойдаланиш ва тупроқ унумдорлигини ошириш чора-тадбирларини амалга ошириш;

қишлоқда бозор ва ишлаб чиқариш инфратузилмасини ривожлантириш юклансин.

4. Тугатилаётган ёки бошқа идораларга берилаётган ҳамда Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги таркибидан чиқарилаётган ташкилотлар ва корхоналар рўйхатига розилик берилсин.

5. Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги илмий-ишлаб чиқариш марказининг:

Ўзбекистон Ветеринария санитарияси ва акаралогия илмий-тадқиқот институтини Марказ ихтиёрига бериш;

илмий-тадқиқот муассасаларининг ҳудудий бўлинмаларини (филиаллар, тажриба станциялари, таянч пунктлари, тажриба хўжаликлари ва бошқалар) Марказнинг Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар бўлимлари ихтиёрига бериш тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин. Белгилансинки, кўрсатиб ўтилган бўлинмалар селекция, технология ва агротехника тадқиқотларини ўтказиш учун тажриба майдони бўлиб хизмат қилади, юридик жиҳатдан мустақил ҳисобланади ҳамда илмий-методик ишлар юзасидан бўлимларга ҳисобот беради.

6. Белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигининг ўз ваколатлари доирасида қабул қилинадиган қарорлари ер ва сувдан фойдаланиш турларидан, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ташкил этиш шаклларидан қатъи назар, вазирликлар, идоралар, хўжалик бирлашмалари, корхоналар ва муассасалар, маҳаллий хокимият ва бошқарув органлари, мансабдор шахслар ва фуқаролар томонидан бажарилиши мажбурий ҳисобланади.

7. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигига вазирнинг уч нафар ўринбосари, шу жумладан икки нафар биринчи ўринбосари бўлишига рухсат этилсин, улардан бири Сув хўжалиги департаментининг бошлиғи ҳисобланади.

Белгилансинки, Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги илмий-ишлаб чиқариш марказининг бош директори ва Ўрмон хўжалиги бош бошқармаси бошлиғи лавозимига кўра вазир ўринбосарлари ҳисобланадилар, Сув хўжалиги департаменти бошлиғининг ўринбосари эса ижтимоий ва маиший хизмат кўрсатилиши даражаси бўйича вазир ўринбосарига тенглаштирилади.

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги ҳайъатининг таркиби 15 кишидан иборат этиб белилансин.

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирига зарурат бўлганда марказий аппарат тузилмасига ходимларнинг штатдаги сони ва иш ҳақи фонди доирасида ўзгартиришлар киритиш ҳуқуқи берилсин.

Вилоятлар ва туманлар ҳокимларининг биринчи ўринбосарлари вилоятлар ва туманлар қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармалари бошлиқлари ҳисобланиши маълумот учун қабул қилинсин.

8. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги бир ой муддатда:

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳамда бошқа манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги илмий-ишлаб чиқариш маркази, Ўрмон хўжалиги бош бошқармаси ва Сув хўжалиги департаменти тўғрисидаги Низомларни ишлаб чиқсин ва тасдиқлаш учун Вазирлар Маҳкамасига киритсин;

қишлоқ ва сув хўжалиги вилоят ва туман бошқармалари тўғрисидаги намунавий низомларни ишлаб чиқсин ва тасдиқласин, уларни жойларга етказсин ва Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ҳамда туманлар ҳокимликлари билан биргаликда уларнинг тузилмаларини мазкур қарорга мувофиқлаштиришга доир ташкилий чора-тадбирларни амалга оширсин.

9. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси И.Жўрабеков ва Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Т.Холтоев зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2001 йил 17 январь

ҚОР ЁҒДИ, РИЗҚУ РЎЗ ЁҒДИ

Б. АКРАМОВ сурат - лавҳаси.

ИНСОН ҲАВАС БИЛАН ЯШАСА...

НИГОҲ

Албатта, бу сўзлар билан бирон-бир янгилик очаётганимиз йўқ. Донишманд халқимиз бу бебаҳо қадриятимизнинг маъно-моҳиятини, аҳамиятини, беҳад куч-қудратини асрлар бўйи такрор ва такрор айтиб, минг бор исботлаб қўйибди. Аммо...

Инсон, қолаверса, жамият ҳаётининг равнақ-ривожининг шундай нуқталари, шундай босқичлари борки, улар баробарида муайян қадриятнинг зарурати беғоят муҳим бўлар экан. Шу жиҳатдан фикри ожизимизча, бугун бизга ҳавасу ҳайрат бениҳоя керакдек туюлади.

Давлатимиз раҳбари янги аср арафасидаги маърузаларининг бирида ҳавас билан яшаш зарурати, ҳаваснинг яхшилигию ҳасаднинг ёмонлиги хусусида куйиб-ёниб, юракдан гапирди. Мана шу азалий ҳақиқатнинг, таъбир жоиз бўлса, янгича бир қиррасини очиб берди. Ана шу таниш, қадрдон туйғунинг бизга бугун қанчалар керак эканлигини уқтирди ва ҳаммамизни шу ҳақда янада чуқурроқ, янада кенгроқ ўйлашга, мулоҳаза юритишга ундади.

Дафъатан ўйлаганда ҳавас нима ўзи? Ҳавас оддий қилиб айтганда, ёруғ оламдаги жамики эзгуликларга хайрихоҳлик билан қарашдир. Ҳавас бировнинг ютуғидан самимий қувониш баробарида туғиладиган шунга эргашиш, шунга тенглашиш ва керак бўлса ундан-да ўзиб кетиш истаги, иштиёқидир. Шубҳасизки, бу иштиёқ эргашмоқчи, тенглашмоқчи, ўзмоқчи бўлаётганинг инсонга чоҳ қазиш, уни йиқитиб, босиб-янчиб ўтиш эмас, у билан дўстона, бақамти, баҳамжиҳат, ўзаро ҳамкорликда, унга ҳеч бир зиён-заҳмат етказмасдан, имкони бўлса, ёрдам бериб, қўллаб-қувватлаб яшамоқ, ишламоқ, деганидир.

Акс ҳолда, ҳаваснинг ўрнини ҳасад, ичи қоралик, риёкорлик, бузғунчилик, душманлик эгаллаб олади. Ёруғ туйғу ўрнини зулмат, бунёдкорлик жойини вайронгарлик ва ниҳоят равнақ-ривож ўрнини турғунлигу инқироз эгаллайди. Алҳазар!

Ҳавас бор жойда инсон тафаккурининг, жисмининг чексиз имкониятлари юзага чиқади. Ҳавас бор жойда шоир айтмоқчи "оддий ҳайрат туфайли буюк мўъжизалар яратилади". Ҳавас бор жойда ўсиш-улғайиш, яратиш-бунёдкорлик, оламшумул кашфиётлар майдонга келади.

Ҳасад бор жойда эса... Келинг, яхшиси яхши гаплардан гапиришайлик. Ҳасаднинг, ҳасадгўйнинг бетини тескари қилсин.

Аслини олганда, дунё жараёнларида ҳам глобаллашув, кўпқутбли олам деган тушунчалар тобора амалий аҳамият касб этмоқда. Яъни, дунёнинг икки лагерга бўлиниши, совуқ уруш сингари ҳасадга, зиддиятга асосланган унсурлар тарих пучмоқларига улоқтирилаётир. Башарият ҳавасли, ҳавас қилишга арзигулик ҳаёт тарзини яратиш сари интилмоқда. Мустақил Ўзбекистон давлати, унинг раҳбарияти, бутун халқи бугун дунёдаги юксак мутараққий мамлакатларга ҳавас билан қарамоқда, улар сафига тезроқ чиқиб олишга астойдил ҳаракат қилмоқда. Ўзбекистон – келажаги буюк давлат, деган шиорнинг моҳиятида ҳам ана шу ҳавас, интилиш, бизнинг қатъиятимиз, азму иродамиз мужассамдир.

Лўнда қилиб айтганда, биз билган, аммо ҳамиша ҳам эътибор қилмай келаётганимиз оддий ва кичик ҳақиқат бугун оламшумул аҳамиятга молик улкан ҳақиқатга айланмоқда. Наинки инсон, балки жумлаи жаҳон фақат эзгулик сари, ойдин, саодатли келажак сари интилмоқда. Зеро, ушбу умидли дунёда яхши ният ёруғ орзу-умидлар билан завқу сафо билан, ғайрат-шижоат, илҳом ва яратиш ишқида яшашга нима етсин. Самимият, хайрихоҳлик, ҳайрат ва ҳавас каби беғубор ҳис-туйғулар ана шунга кўмаклашади, муҳим омил ва асос бўлади.

Ҳавас билан яшайлик, азизлар!

ТЎРАҚЎРҒОНЛИКЛАР

ДЕБОЧА

Тўрақўрғон гўзал Наманганнинг энг муҳим, энг сўлим гўшаси. Тупроғи зар, суви гавҳар. Одамлари асл меҳнаткаш, удли-шудли, тадбир-тадорикли, ориятли, шаҳду-шиддатли. Сирасини айтганда, бу юртнинг энг ноёб бойлиги унинг одамлари. Ахсикент шунда. Шаҳанд шунда. Шоҳ ва шоир Бобур мирзонинг, не-не аломаи-кирамларнинг муборак қадамжолари бор бу тупроқда.

Машҳур маърифатпарвар Исоқжон Ибрат "Фарғона тарихи" асарининг "Тарихи Намангон" бобида зикр этганидек, "...Руссия давлатига ўтгунча бул Намангонни мақарри ҳукумати яъни пойтахти Тўрақўрғон бўлуб, эскилиги жиҳатидан ҳам ислом ҳукмдорлари бу ерни ўрда қўрғонлар қилиб, аскари исломни ватани мақарри эди".

ТАШАББУС СЎНМАСИН

Янгиликка интилиш, изланувчанлик, ташаббускорлик ҳам бу юрт кишиларининг азал қонида бор. Ўтган асрнинг 30-йиллари охирида республикада биринчи бўлиб пахта қуриш қурилмасини ихтиро қилган тўрақўрғонликлар эдилар. Кейинчалик уларнинг янгилиги барча вилоятлар, пахта етиштирувчи қўшни республикалар бўйлаб оммалашиб кетди. Буёғини сўрасангиз, деҳқон уйлари – дала шийпонлари ҳам илк бор шу ерда қурилиб, мамлакат миқёсида анъанага айланганди.

Аждодлар хотираси шарафига ёдгорлик музейи ташкил этишнинг ташаббускори ҳам тўрақўрғонликлар бўлганлар. Республика туманлари ичида биринчи трактор заводига эга бўлган туман ҳам ана шу Тўрақўрғон. Қани ўзингиз айтинг, азиз газетхон, мамлакатимиздаги яна қайси қишлоқ туманида троллейбус қатнови йўлга қўйилган. Истиқлол шарофати билан бу ерда биринчи бўлиб "Тўрақўрғон-Наманган" троллейбус тармоғи ишга тушди.

Ўзининг "келинчак бармоқ" узумлари билан муҳтарам Президентимиз эътирофига ва махсус мукофотига сазовор бўлган Абдужаббор ота ҳам шу Тўрақўрғоннинг Хўжандидан бўладилар.

(Давоми 3-бетда)

ФЕЛЬЕТОН

"Зумрад билан Қиммат" деб номланувчи халқ эртагини кўпчилигимиз ўқиганмиз, эшитганмиз. Унда озода, одобли, меҳнаткаш қиз – Зумрад ҳамда унинг акси бўлган юзини ҳам ювмайдиган, одобсиз, меҳнатга бўйни ёр бермайдиган Қимматнинг саргузаштлари ҳикоя қилиниб, ўқувчи одобга чақирилади. Оқдарё

ЮЗИ ЮВИЛМАГАН "ҒОЛИБЛАР"

туманида ўтказилган антиқа беллашув нимагадир ана шу эртакни яна бир карра ёдга солди. Ҳар икки қаҳрамоннинг ҳам авлодлари орамизда яшаб келаётганидан бизни огоҳ этди.

Шундай қилиб 2000 йил туманда санитария-эпидемиология талабларига риоя қилмаслик бўйича ўтказилган тозаликдан қочиш мавзусидаги антиқа "мусобақа"га якун ясалди. Беллашувда хўжалик, ташкилот, мулк шаклидан қатъий назар қатор корхоналар, хусусий тадбиркорлардан 400 нафари иштирок этди.

(Давоми 2-бетда)

ҚУМДАН "ОЛТИН" ОЛАЁТГАНЛАР

Жарқўрғон туманидаги "Халқобод" хўжалигига 4 йил илгари Омонхон Аҳадов раис бўлиб келди...

Эл оғзига элак тутиб бўлмас экан: биров, ўсиб келаётган зўр кадрни қайираман, дейишибди-да, бўлмаса, адойи тамом бўлган хўжаликка бошлиқ қилиб қўйишадими? деса, бошқаси Омонхоннинг кучини энди кўрасиз, хўжаликни етти қават ернинг остидан ҳам кўтариб чиқиб, обод қилади, дерди.

Омонхон келганда ҳақиқатан ҳам аҳвол жуда оғир, эди. Ғалланинг ҳосилдорлиги гектаридан 7, пахтаники 10-12 центнерга тушиб қолган эди. Хўжалик қарзга ботган. Халқ қийналган. На элга, на экинга сув бор. Бир томон чексиз даштлик, шамол увиллайди. Биров машинага, биров тележкага кўрпа-ёстиғини, юкини ортяпти. "Бу ерда яшаб бўлмайди", деб кўчишга шайланган. Деҳқоннинг хўжаликка ишончи йўқолган. Ана шундай бир пайтда Омонхон Аҳадов раис этиб сайланган эди...

МАСЪУЛИЯТ

Янги раҳбар деҳқонлар қошига борди:

-Яхши элнинг яхши инсонлари, кўчмангизлар! Ҳаммасидан хабарим бор. Қийналгансизлар. Билингларки, мен бу ерга амал излаб, раислик учун эмас. Сизларни деб келдим. Ишонинг, хўжаликни тиклаймиз! Ҳар бирингизнинг уйингизда катта-катта тўйлар бўлади...

Одамлар неча йил ишлаб, бундай илиқ гаплар эшитмаганди. Юклар машиналардан туширилди...

Раис тушунди, шу йилнинг ўзида халқнинг дастурхонига барака кириши керак, акс ҳолда, элни ушлаб қололмайди. Омонхон билимидан, тажрибасидан келиб чиқди. Уч нарсани йўлга қўйди: тартиб-интизом, адолат ва деҳқон қадри. Биттагина оғир оилани тиклаш қанчалар мушкул. Хўжалик эса минг оилали катта бир рўзғор. Бир томондан неча ташкилоту корхона қарзини сўраб турибди. Калта ип боғловга келмайди. Аммо, Омонхон на совуқни, на иссиқни, на кечани, на кундузни билди. Раисдан оддий ишчигача, механизатору деҳқонгача ҳамма оёққа турди.

(Давоми 2-бетда)

ЗАМОН - ИЗЛАНГАННИКИ

Ҳазорасп туманидаги "Обод" ширкат хўжалиги 2000 йилда давлатга пахта сотиш режасини бор-йўғи 47,4 фоизга "уддалади". Режадаги 2425 тонна ўрнига атиги 1148 тонна "оқ олтин" етиштирилди. Бу ҳар гектар ҳисобига 13 центнерни ташкил қилади.

"ОБОД" ОБОД БЎЛАДИМИ?

Мутахассислар фикрича, чигит экилиб, ғўзага бирор ишлов-парвариш берилмаса-да, ўз ҳолича ўн центнердан ҳосил олиш мумкин экан. Бу ерда эса "бир оз иш қилингани боис", ҳосилдорлик гектар бошига 13 центнерга зўрға етди. Шунингдек, пахтачиликдаги 488 нафар пудратчининг атиги 17 нафари шартнома режасини бажарди, холос.

Хўш, нега шундай бўлди? Ижарачилар ишлашмаганми? Ёки ер шароити, сув тақчиллиги панд бердими? Йўқ, аслида гап бошқа ёқда...

(Давоми 3-бетда)

ҲАЗРАТ ҚИЗБИБИ

Валиюллоҳ, ўз даврининг алломаси, улкан тарбиячи Ҳазрат Қизбибининг асл исмлари Оғойи Бузругдир. Юзлаб қизларга таълим берганлари боис қизларнинг "бибиси" деб атаганлар, кейинчалик эса эл оғзида Қизбиби бўлиб кетган.

Бу зоти шарифа ҳақларида Насриддин Тўранинг "Туҳфа аз зоирин" китобларида маълумот бор. Ҳазрат Оғойи Бузругнинг турмуш ўртоқлари Амир Фаррух бўлган. Амир Фаррух ҳижрий 927 йил вафот қилди. Икки йилдан сўнг, яъни ҳижрий 929 йил, милодий 1523 йил Оғойи Бузруг - Ҳазрат Қизбиби бу дунёдан кўз юмганлар.

Ҳазрат Қизбибининг Зулайҳо ва Гулшакар исмли донишманд ва олима шогирдлари бўлган. Оғойи Бузругнинг дугоналари Биби Азалбахт эди.

Оғойи Бузруг жонни ҳаққа таслим қилганларидан сўнг Гулшакар ҳам вафот қилади. Биби Азалбахт шу куннинг ўзидаёқ фоний дунёни тарк этди.

ОРИФЛАР ГУЛШАНИ

Биби Зулайҳо Ҳазрат Қизбибини ювиб, кафанлаб бўлди-ю, оламдан ўтди.

Оғойи Бузруг ва у кишининг шогирдлари жанозасига икки мингдан зиёд киши иштирок қилган экан. Бухоро ва Хуросон уламолари, фузалолари, шайхлари, валийлари ушбу жанозани ўқидилар.

Жанозадан сўнг Оғойи Бузругни Боғи Ҳарамдаги сардоба ичига дафн қилганлар. Боғи Ҳарам Жондор туманида жойлашгандир.

Китобда ёзилишича, иккинчи сардобанинг номи "Байтур Раҳма", "Байтул Вафо", "Байтус сир" (яъни вафо хонаси, раҳмат хонаси ва сир хонаси) деб аталар экан. 12 зина билан у ерга тушиш мумкин экан. Бу жойга Ҳазрати Ҳизр, Ҳазрати Илёс алайҳиссаломлар келадилар ва Оғойи Бузруг ҳамда у кишининг шогирдларига сабоқ берадилар.

Оғойи Бузруг – Қизбиби ва у кишининг шогирдлари ҳалол покиза яшаб, ҳалол меҳнат қилар, ўз ҳулқу одоблари, тақволари билан барчага намуна бўлган, халқни ҳақ йўлга даъват этган олими амал эдилар.

(Давоми 4-бетда)

КЕЛГУСИ СОНДА: "АВЕСТО": ДЕҲҚОНГА ЭҲТИРОМ | ТУНГИ БОСҚИН | СУҒДИЁНА ҚЎШИҚЛАРИ

ИСЛОҲОТ

ҲАР БОҒНИНГ ЭГАСИ БЎЛСИН

Ҳар бир мевали боғ, токзор ижарага берилса, у эгалик бўлиб, мўл-кўл ҳосил олиш мумкинлигини кейинги йиллар тажрибаси яққол исботлади. Афсуски, бунга айрим туман ва хўжаликларда ҳанузгача етарли эътибор берилмаяпти.

Мирзачўл туманидаги 638 гектар боғнинг атиги 24 гектари, 84 гектар токзорнинг бор-йўғи 19 гектари, Қизилтепа туманида эса 872 гектар боғнинг фақатгина 187 гектари, 954 гектар токзорнинг эса 313 гектари ижарага берилганлиги қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни ривожлантиришнинг ғоят муҳим масаласига панжа орасидан қараб келинаётганлигини кўрсатади. Бундай жиддий камчилик ва нуқсонларга Охунбобоев, Нарпай, Пешку, Ғузор, Учқўрғон туманларида ҳам йўл қўйилмоқда. Чунончи, Учқўрғон туманида бирор гектар ҳам боғ ва токзор ижарага берилмаган, Ғузор туманидаги М.Ҳасанова номли ширкат хўжалигида бир гектар токзорнинг ижара ҳақи кам миқдорда - 6 минг сўм қилиб белгиланган. Ана шу далиллар ҳар қандай кишини ажаблантириши табиий.

Қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш республика комиссиясининг яқинда ўтказилган мажлисида бу борада муайян натижалар қўлга киритилаётганлиги таъкидланиши билан бирга юқорида қайд этилган камчиликлар тилга олинди. Бош вазир ўринбосари – Қишлоқ ва сув хўжалиги вазири – Агросаноат комплекси раҳбари Т.Холтоев раислигида ўтказилган ана шу йиғилишда 2000 йилги иш якунлари атрофлича таҳлил қилиниб, мавжуд камчилик ва муаммоларни бартараф этиш йўллари белгилаб олинди ҳамда республика комиссиясининг 2001 йил иш режаси тасдиқланди.

Ўз мухбиримиз

ТЕХНИКАГА МУНОСАБАТ ШУМИ?

Ҳар бир соҳада эртанги қилинажак ишлар учун бугун пойдевор қўйилади. Деҳқон ҳам бундан мустасно эмас. Шу боис бугунги қилинаётган ишлар рисоладагидек бўлиши лозим.

Хўш, Навоий вилоятида эртанги ишларга қандай тайёргарлик кўрилмоқда. Шу мақсадда Қизилтепа туманининг Алишер Навоий номли, "Меҳнат-роҳат" жамоа хўжаликларида, "Ўзбекистон" ширкат хўжалигида бўлдик. Афсуски, мазкур хўжаликларда аҳвол ачинарли. Машина-трактор паркларида қишлоқ хўжалик техникалари қаровсиз аҳволда. Уларга зарур бўлган қисмлари эса, сочилиб ётибди. Бу аҳволнинг сабабини сўраганимизда, эҳтиёт қисмларининг етишмаслигини рўкач қилишди.

Вақт кутиб турмайди. Эрта-индин қишли-қировли кунлар тугаб, баҳорги экин-тикин ишлари бошланади. Аммо, бугунги аҳвол навоийлик деҳқонлар ишига путур етказмасмикин?

СУРАТЛАРДА: Алишер Навоий номли, "Меҳнат-роҳат" жамоа хўжаликлари ва "Ўзбекистон" ширкат хўжалигидаги машина-трактор паркида бўлсангиз қишлоқ хўжалик техникаларининг қаровсиз аҳволда ётганлигига дуч келасиз.

Собир ЗУФАРОВ (ЎзА) олган суратлар.

"ҚИШЛОҚ ҲАЁТИ"ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

"Қишлоқ ҳаёти" газетасининг 2000 йил 30 ноябр сонида "Нав танлашда янглишмайлик" сарлавҳали танқидий мақола чоп этилган эди. Унга Хоразм вилояти қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари И. Собировдан жавоб олинди. Унда, жумладан, шундай дейилади:

"Газетада эълон қилинган мақола вилоят қишлоқ ва сув

"НАВ ТАНЛАШДА ЯНГЛИШМАЙЛИК"

хўжалиги Бошқармасида туман, хўжалик раҳбар ва мутахассислари иштирокида атрофлича муҳокама қилинди.

Ҳақиқатдан ҳам вилоятнинг айрим туман хўжаликларида нав жойлаштиришда ва чигит сарфида камчиликларга йўл қўйилган. Мақолада кўрсатиб ўтилган Гурлан туманидаги И.Холметов номли ширкат хўжалиги меъёрдан 2,5 баробар кўп миқдорда чигит сарфлаган. Бу билан хўжалик иқтисодига катта зарар етказилди. Нав жойлаштиришда камчиликларга йўл қўйгани ва ортиқча чигит сарфлагани учун Янгибозор тумани хўжаликларидаги қатор бошқарув раислари вазифаларидан бўшатилди.

Гурлан, Қўшкўпир ва Хива тумани бошқармаси бошлиқларига огоҳлантириш эълон қилинди. Гурландаги И.Холметов номли ширкат хўжалиги бошқаруви раиси эса лавозимидан озод қилинди.

Келгусида юқорида кўрсатилган камчиликларнинг такрорланишига йўл қўймаслик учун қатор амалий тадбирлар белгиланди.

ЮЗИ ЮВИЛМАГАН "ҒОЛИБЛАР"

(Боши 1-бетда)

Улардан 13 нафари юқори кўрсаткичларга эришиб, 2 нафари иккинчи босқич мусобақаларида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритдилар.

Тозаликка риоя қилмасликда, ободонлаштириш ишларига панжа орасидан қарашда ғолиб деб топилган Лойиш истироҳат боғи директори С.Ўроқов, деҳқон бозори директори А.Бурманов ҳамда "Сувоқ" корхонаси бошлиғи Т.Раҳимовлар фахрли иккинчи ўринга муносиб деб топилдилар. Ғолибларга 12250 сўмдан жарима тўлаш ҳақидаги мукофот ёрлиқлари топширилди.

"Оқдарё" оромгоҳи директори Р.Болиқулов, бизнес мактаби директори Б.Жонузоқов, "Стомотолог"лар хонаси бошлиғи О.Ҳамидовлар ҳам мусобақада фаол иштирок этдилар. Натижада уларнинг ҳар бири 8750 сўмдан тўлов шартларини бажаришга мажбурий тартибда таклиф этилдилар. Марказий шифохона лабораторияси мудираси М.Ҳабибовага ҳам 7350 сўм жарима тўлаганлиги учун учинчи ўрин ҳадя этилди. Ветеринария лабораторияси лаборанти Б.Кўбаев эса бу ўринга даъвогар бўлиб қолди. Ҳар бири 5250 сўмдан жаримага тортилган нон комбинати ходимлари У.Ражабов, А.Қаршиевлар рағбатлантирувчи мукофотлар билан сийландилар.

Шуни ғурур билан айтган ярашадики, фахрли биринчи ўрин қишлоқ хўжалик ишларида ёрдамга келган ҳашарчиларни яхши шароитлар, жумладан, иссиқ, ораста ётоқхоналар, тоза ичимлик суви билан таъминламаганлиги учун А.Қодирий номли жамоа хўжалиги раиси С.Омоновга мутлақ ғолиб сифатида инъом этилди. Туман прокуратураси ҳамда давлат санитария-эпидемиология назорат маркази ходимларидан иборат ҳакамлар ҳайъатининг таъкидлашича, мутлақ ғолибнинг моддий жиҳатдан тўлови ҳам анчагина салмоқли бўлди: 19600 сўм! Қувончлиси шундаки, биринчилик шоҳсупасидаги раис бобо энди вилоят миқёсида ўтказиладиган беллашувда оқдарёликлар шарафини ҳимоя қилади.

Туман бўйича 185 мусобақачидан жами 678600 сўм жарима ундириладиган бўлди. Бугунгача шу сумманинг 533500 сўми давлат кассасига туширилди. Ғолибликка даъвогар 134 катта-кичик корхона фаолияти тўхтатилди, 80 нафар иштирокчи ишдан четлатилди.

Мусобақа якунлари туманда раҳбар кадрлар, тадбиркорларнинг санитария-эпидемиология талабларини бажармасликда устаси фаранг бўлиб бораётганлигидан далолат беради, албатта. Якуний йиғилишда ушбу йилда ҳам тозаликдан қочиш шиори остида мусобақа ўтказилишига келишиб олинди.

Сизга омад ёр бўлсин, юзини ҳам ювишга эринадиган Қимматнинг ҳафсаласиз авлодлари!

Ўктам ҚУРБОНОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

СИЙРАТ

Болалигимизда бир танти ўйинимиз бўлар эди. Бу кўпинча қиш кунларида – сандал теварагида уч-тўрт тенгдош ёки тўрт беш ака-уканинг даврасида ўйналарди.

МУСАФФОЛИК

Ҳар ким ўз навбати билан иккала қўлидан бирининг кафтлари орасида бирор ширин егулик-ёнғоқми, пистами, майизми, борингки, ғўлинми яшириб иккала қўлини ҳам муштини маҳкам қисганча, сизга кўрсатиб турарди. Сиз яширинган нарса қайси қўлнинг орасида эканлигини топишингиз лозим. Топиш муддати бирдан то ўнгача санаш оралиғи деб белгиланарди. Тўғри топсангиз, кафтлар орасидаги нарса беминнат сизники бўларди. Борди-ю ўнгача саналгунча тополмасангиз, яширган киши дарҳол кафтини очиб кўрсатарди. Тополмаганлигингизнинг исботи аниқ бўлгач, у нарса тағин яширган кишининг ўзида қоларди.

Негадир қиш кунларининг бирида мен ўша ўйинни эсладим. Ҳатто, кечқурун туш кўрибман. Тушимда "Ким топоғон" ўйини ўйнаймиз дермиш болаликдаги дўстларимдан бири. Таклифга бошқалар ҳам қўшилишди. Ҳовлимиз бурчагидаги иссиқ айвон остида ўйнашни мўлжал қилдик. Ҳар ким ўз уйидан ул-бул олиб келгани кетди. Атроф бизга бепарво, катталар рўзғор юки билан овора эдилар.

Назаримда одамлар ниманидир соғинган, нимадир интиқ кутаётгандек туюларди. Уларга қишнинг бироз қуруқ келганлиги татимаётган эди, шекилли. Атрофга оппоқ мусаффолик етишмаётгандек кўринарди. Нима у – мусаффолик? Рости ўша мусаффоликни барча орзиқиб кутди, чор атроф зориқиб кутди. Уни табиат кафтлари орасида яшириб тургандек эди. У зориқтирди. Одамларнинг юраги баттар ғашлик тортди. Қўшиқ айтамиз, деди кимдир. Кимдир эса тўхтатди – керак эмас! Қайсидир хонадондан аёллар овози келди: "Туринглар, рақсга тушамиз". Кекса момо буни ҳам рад этди. "Ичамиз" деди кимдир аламзада ҳолатда. Мулоқотни эшитиб турган табиат сесканиб тушди. "Ичкилик мусаффоликка аралашмасин-да". Тезроқ топақолишса эди... Йўқ, топишолмаяпти, ўзим ҳам зерикяпман деган нидо келгандек бўлди. Бу она табиат нидоси эди. Наҳотки, унитишган бўлса?! Ўнгача санайман. Бир, икки, уч, тўрт, беш, олти, ... Шу чоғ мўъжиза юз берди, мўъжиза! Бир гала совуқсевар қушлар одамлар устидан сал баландроқдан учиб ўтди. Қар-ррр, қар-ррр, қар-ррр...

Кимдир чапак чалиб юборди. Қор ёғади эртага, қор... Табиат қувонди. Топишди, топишди... У бўғзида қолган тўққиз рақамини санамади. Кафтларини очиб юборди. Тонгданоқ бир аломат қор ёғди, бир аломат... Еру-кўкни мусаффолик эгаллади. Одамлар қалбидан ғашлик тарқалди... Ҳамма биринчи қор томошасига чиқди. Кимлардир шивирлаб, кимлардир эса баралла шукрона айтди...

...Ушбу битикларни табиатнинг хуш инъоми – оппоқ қор учқунлаётган кезда ижодхонам деразасидан мафтун боқиб ёздим. Руҳим тоза эди, қалам енгил юрарди. Атроф шодиёнага ғарқ. Янги йилнинг биринчи ойи ҳам ўтиб боряпти. Миямда бўлажак воқеаларга мос ва хос ўй кечарди. Назаримда энг эркпарвар, энг халқчил йўлни юртбошимиз Ислом Каримов бошчилигида биргалашиб топдик. Чунки, биз истиқлолни ўнгача санаб эмас, узоқ йиллар сабр-тоқат билан кутиб топдик.

...Биз ўзбеклар кенгликка ўрганган халқмиз. Шукрки, ҳозир ана шундай бир учинчи авлод ўша кенгликларда тўшини яйратиб яшамоқда. Ҳукумат марҳамати, юртбошимиз саҳовати билан берилган оша-тоша етарли уй-жой шароитларининг кўпчилигида аллақачон ҳовли тўйлари бўлиб ўтди. Кўплар бу жойларда чиройли иморатлар қураяпти. Рўзғор экинлари экиб тўқ яшаяптилар. Чорвачилик билан шуғулланяптилар. Кайфиятлар кун оша кўтарилиб боряпти. Халқимиз ҳозирги ички ва ташқи сиёсатдан, юртбошимиз Ислом Каримов саъй-ҳаракатларидан миннатдорлар. Бу кайфиятни матбуотдан, Президентимиз номига оқиб келаётган минглаб миннатдорчилик мактублардан ҳам билса бўлади. Уларни асосан оддий халқ вакиллари, рўзғор бекалари, оила устунлари ёзяптилар.

Ҳа, мустақиллигимиз ўн ёшга қадам ташлади. Ўн йиллик терак устун қилишга яроқли бўлади. Биз юртбошимиз бошчилигида қилинаётган савоб ишларимизнинг ниҳояси йўқ, фаровон рўзғорлар кун сайин кўпаймоқда.

Ж. ДИЛМУРОДОВ

ҚАРОР ВА ИЖРО

МЎЛ ҲОСИЛ УРУҒДАН БОШЛАНАДИ

Маълумки, 2000 йил 23 октябрда Вазирлар Маҳкамаси томонидан "2001 йил ҳосили учун ғўзани навлар бўйича жойлаштириш ҳамда навларни янгилашни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" қарор қабул қилинди. Эндиликда сувсизликка ҳамда касалликка чидамли, тола сифати юқори бўлган, серҳосил ғўза ва бошқа экинлар навларини яратиш асосий вазифалардан бири бўлиб турибди.

Ўтган йили сув танқислигидан ўсимлик муҳити анча мушкул аҳволга тушиб, кўп навларда мева тугунчалари тўкилиши тезлашди. Сақланиб қолган кўсаклар вазни 20-40 фоизга камайди. Аммо, баъзи навлар сув танқислигига қарамасдан юқори ҳосил берди.

Шуни эътиборга олиб, пахта толасига жаҳон бозори талаблари билан бир қаторда, 2001 йил ҳосили учун ғўза навларини жойлаштиришда навларни сувсизликка чидамлилиги ҳам ҳисобга олинди. Дунё бозорида рақобатбардош бўладиган ғўза навларининг экин майдони кенгайтирилди. Масалан, "Омад" ғўза нави 2000 йили 5 минг гектарга экилган бўлса, 2001 йили 26 минг гектарга экиш режалаштирилди. "Оқдарё-6" ғўзаси 30 минг гектардан 97 минг гектарга кўпаядиган бўлди. Ўтган йили "Бухоро-6" нави 120 минг гектарга экилиб, амалдаги ғўза навлари ичида кўп ҳосил берди. Шунинг учун бу йил уни 237 минг гектарга кенгайтириш кўзда тутилган. Мазкур ғўза навининг ўзига хос хусусияти шундаки, унинг илдиз тизилмаси бошқа навларга нисбатан бақувватдир. Сувсизлик шароитида ҳам унинг илдизи ўсимликнинг ер усти қисмини тўла сув билан таъминлайди. Ғўза метоболизми жараёни жуда кам даражада издан чиқади ва ўзга навларга нисбатан ўзида кўпроқ кўсак сақлайди. 2000 йилги маълумотларга назар ташласак, сувсизлик шароитида мазкур навлардан ўртача 20-25, Бухоро-6 навидан эса 27 центнердан ҳосил олинди.

Жорий йилда "Тошкент-6", "АН-402", "Армуғон", "С-6524", "Оққўрғон-2" каби ўрта толали, "Термиз-31" сингари ингичка толали тезпишар навларнинг экин майдони икки мартадан кўпроққа кенгаяди. Ташқи бозор талабларига мос келмайдиган ғўза навлари майдони кескин қисқаради.

"Фарғона-3" навининг жаҳон бозори талабларига тола кўрсаткичлари бўйича тўғри келмаслиги учун унинг майдони уч мартадан ортиқроққа қисқаради. "С-9070" ғўза навининг тола чиқими пастлиги боис, экилиши икки баробарга камаяди. Шунингдек, янги истиқболли навлар рақобатга бардош беролмаганлиги боис "Наманган-77", "Шароф-75", "Хоразм-126", "Фарғона-5" ғўза навларининг экин майдонлари ҳам ўтган йилгига нисбатан 1,5-3 мартага қисқариши кўзда тутилмоқда.

Интенсив ғўза навларини яратиш ҳозирги замон селекциясининг стратегик йўналишидир. Мамлакатимиз шароитига мос маҳсулдор навлар яратишда ҳар томонлама профессионал ёндашиш тақозо этилади.

Илмий-тадқиқот ва ишлаб чиқариш тажрибалари шуни кўрсатадики, навни тўғри танлаш, унинг агротехникавий хусусиятларини ҳисобга олиб, мўл ҳосил етиштиришда минтақаларнинг табиий-иқлим шароити билан ҳам ҳисоблашиш керак. Ғўза иссиқсевар, қисқа кун ўсимлигидир. Демоқчи бўлганимиз, фақат ҳаво ҳароратигина ҳосил миқдорини таъминламайди. Балки, ўзининг биологик хусусиятига кўра узун кунда кеч ва ўртапишар навлар ҳосилдорлиги кескин камаяди. Эртапишар навлар узун кунда камроқ ўзгаради. Шунинг учун юқори ҳосил етиштириш борасида ўрта толали ва ингичка толали навларни 15 апрел кунигача экиш мақсадга мувофиқ бўлади.

Мазкур муддатда экилган чигитнинг дастлабки ривожланиши қисқа кунга тўғри келади. Натижада, навнинг ирсий имкониятлари рўёбга чиқишига имкон яратилади.

Кечки муддатларда, масалан, 20 апрелдан сўнг чигит экилганда ёки қайта экишда ўтатезпишар ва тезпишар ғўза навлари экилса яхши бўлади. Чунки, бу навлар куннинг узунлигидан кам таъсирланади. Турли ғўза навлари хусусиятларини ҳисобга олиш мева тугиш жараёнини бошқариш ҳамда юқори натижага эришиш имконини беради.

Р.НАЗАРОВ,
Ш.НУРМАТОВ,
қишлоқ хўжалик фанлари докторлари.

ДОЛЗАРБ МАВЗУ

НОНИНИ ТОПТАГАН НОМИНИ ТОПТАЙДИ

Қадимдан "нон" сўзи билан "ҳаёт" сўзи ёнма-ён турган. Нонни қуёшга ўхшатадилар. Чунки нон бор жойда тинчлик, саховат, ёруғлик, соғлик бор.

Ўзбекистон истиқлолга етишган илк йиллардан бошлаб, дон мустақиллигига эришишга ҳаракат қилди. Узоқни кўзлаб қилинган саъй-ҳаракатлар бесамар кетмади. Бугун Ўзбекистон ўзини ўзи ғалла билан тўлиқ таъминлайдиган давлатлар қаторидан ўрин олди.

Албатта, бунга осонлик билан эришилмаётир. Бунинг замирида табиатнинг турли инжиқликларига дош бериб, тер тўкаётган деҳқоннинг машаққатли меҳнати бор. Шу қилинган меҳнатнинг самараси бўлиб, омборлар донга тўлаётир. Ўтган йилнинг кузида ҳам деҳқонларимиз яхши ният билан ерга уруғ сочдилар.

Кузнинг серёғин ва қишнинг илиқ келиши майсаларнинг баравж бўлишига ёрдам берди. Ҳа, бугунги нав-ниҳол майсалар эртанги ризқ-рўзимиз, дастурхон тўкинлиги, юрт ободлигидир.Лекин буни ҳаммамиз ҳам тўғри тушуниб, англаб етаётирмизми? Очиғини айтиш керак, баъзи бир юртдошларимиз ўзларининг тор шахсий манфаатларидан келиб чиқиб, экинларнинг пайҳон қилинишига, нобудгарчиликка йўл қўйишаётир.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қишлоқ хўжалик экинлари пайҳон қилиниши ҳолларига йўл қўймаслик ва уларнинг олдини олиш юзасидан бир қанча қарорлари чиқди. Лекин ушбу қарор ва фармонларнинг талабларини бажаришга доир ишлар етарли эмас. Шу ишга мутасадди бўлган идоралар томонидан кўрилаётган чора-тадбирлар кўпчилик ҳолларда зарур самара бермаётир. Оқибатда ғалла ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилининг нобуд бўлишига йўл қўйилмоқда. Айниқса, экинзорларда мол боқиш ҳоллари ҳамон учраб турганлигини ҳеч нарса билан оқлаб бўлмайди.

Масалан, Чиноз туманидаги "Олмазор" жамоа хўжалиги ҳудудида яшовчи С.Муҳаммаджоновнинг икки бош қорамоли 0,02 сотих ерни пайҳон қилиб хўжаликка моддий зарар етказган. Шунингдек, шу тумандаги Т.Эрназаров номли хўжаликда яшовчи фуқаро И.Холбўтаевнинг бир бош қорамоли экинларни пайҳон қилиб, хўжаликка 10000 сўмлик зиён келтирди.

Ўтган йили Қуйи Чирчиқ туманидаги Беруний номли жамоа хўжалиги экинларнинг чорва ҳайвонлари томонидан пайҳон қилинишидан 66210 сўмлик моддий зарар кўрилган эди.

Жиззах вилояти Зафаробод туманидаги С.Раҳимов номли ширкат хўжалигининг Мустақиллик кўчасида яшовчи фуқаро Р.Норқуловнинг икки бош қорамоли эса оз эмас, кўп эмас нақд 0,50 сотих ердаги экинларни

пайҳон қилган.

Келтирилган маълумотлардан кўриниб турибдики, "бебош" ёки қаровсиз чорва моллари экинларни пайҳон қилаётир. Албатта, бундай ҳолатларни ҳеч қачон оқлаб бўлмайди. Аммо, масаланинг яна бир томони бор. Қишлоқда чорва моли бўлмаган хонадонни топиш қийин. Аммо, ҳали бирорта хўжаликда шахсий чорва моллари учун яйлов майдони ажратилган эмас. Албатта, бу масаланинг ўзи алоҳида мавзу. Ҳозир эса биз қишлоқ хўжалик экинларининг пайҳон қилиниши ҳолларига йўл қўйилишида шахсий чорва моллари учун яйлов йўқлиги ҳам сабаб бўлмаётирмикан, деган мушоҳадага бордик, холос.

Шу ўринда экинларнинг пайҳон қилиниши билан боғлиқ ҳолатларнинг яна бир жиҳатига эътиборни қаратсак.

Ички ишлар идоралари томонидан келтирилган маълумотларга кўра экинларнинг пайҳон қилиниши билан боғлиқ ҳолатлар асосан жамоа ва ширкат хўжаликларида содир қилинган. Бирорта фермер хўжалигида эса экинларнинг пайҳон қилинишига йўл қўйилмаган.

Демак, бундан фермер хўжалиги раҳбарлари шахсий манфаат нуқтаи назаридан келиб чиққан ҳолда ўз мулкини, ўз ризқ-рўзини ўзи асрашга қаттиқ ҳаракат қилаётганлиги кўриниб турибди.

Бундан жамоа ва ширкат хўжаликларида хўжалик раҳбарларининг экинларни сақлаш муаммоларига етарли эътибор бермаётганликлари, зараркунандаликнинг олдини олишга қаратилган чора-тадбирлар етарли даражада амалга оширмаётганликлари кўриниб турибди.

Вақти келиб ғаллага ўроқ тушганда, ҳосилнинг чўғи пастлигини кўриб афсусланиб қолмаслигимиз учун бугун буғдойзорларни қунт билан асраб-авайлашимиз, айниқса, уларнинг нобуд бўлишига йўл қўймаслигимиз шарт.

Абдураззоқ КАРИМОВ

ҚУМДАН "ОЛТИН" ОЛАЁТГАНЛАР

(Боши 1-бетда)

Туману вилоят кузатиб турибди: "Янги раис қандай уддаларкин?"

Пешона терлари тупроққа сингиб, йўқ бўлиб кетмайди, хирмон бўлиб унади. Олти ой ўтар-ўтмас меҳнат кўзга яққол ташланди. Хўжалик республикада биринчи бўлиб, ғалла режасини бажарди. Табриклар ёғилди. Деҳқонларнинг кўнгли роса кўтарилди. Кузнинг бошидаёқ пахта режаси ҳам республикада биринчилар қаторида уддаланди...

Бояги гап: тартиб-интизом... Авваллари, хўжаликнинг тумандан олган минг тонналаб ўғитидан бир ҳовучгина далага етиб борарди. Кўпи йўл-йўлакай "ғойиб" бўларди. Раис бунга чек қўйди. Омонхон Аҳадовнинг такрор ва такрор айтадиган бир гапи бор: "Ерни алдаган, давлатни, ўзини алдайди, элини алдайди ва юзи шувут бўлади". Интизом интизом-да: ўғит йўлда "йўқолмай" тўла далага етиб борди. Ер озуқага тўйди. Бошоқларни кўрсангиз. Айримларида 120 тагача дон санайсиз.

Хўжалик қарорида турди: доннинг режадан ортиғи деҳқонга берилди. Деҳқоннинг уйи буғдойга тўлди. "Бу раис ҳам алдайди" деганлар тилини тишлаб қолди. Ҳақиқий ишлаганларнинг дастурхонида оппоқ нон, қозони тўла мой. "Ҳа, энди бир йил тасодиф бўлганда, табиат яхши келганда" дейдиганлар ҳам топилди. Асло. Мана, 4 йилдан бери "Халқобод" ширкат хўжалиги вилояту республикада биринчи!

Узоққа бормайлик. 2000 йилда чўл-қум шароитида ҳар гектар ердан 38 центнердан ғалла, 30 центнердан пахта олинди, 200 миллион сўмга яқин даромад қилинди. Соф фойда 14 миллиондан ошаётир. Каналнинг нарёғидаги хўжаликларда буғдойнинг ҳосилдорлиги 18-23 центнерда қолиб кетди. Шундай пайтда ўйлайсиз, ҳамма гап кадрда экан-да! "Чўкаётган" жамоа Омонхон Аҳадов келиши билан иқтисоди бақувват хўжаликка айланди. Гоҳ хаёлга толасиз, 4-5 йилдан бери "аравасини" тортолмаётган ширкатлар, жамоалар раисларини нега ҳокимлар "эркалатиб" юришади? Балки уларнинг ўрни бошқа жойдадир? Ё сиз-биз билмаган сирлар бормикан?

"Халқобод"га қайтайлик.

Абдурасул Раимназаров Омонхон Аҳадовни қойил қолдирган бир жамоанинг бошлиғи. Экиннинг дилини ҳам, тилини ҳам билади. Бир йили бутун Сурхондарё бўйича буғдойга "занг" тушди. Бошоқлаётган ғалла хазонга айланаётир. Раимназаров дорисини топиб келди. Қўшни хўжаликлар гектарига 16-17 центнердан, Абдурасулбойнинг бўлими 42 центнердан ҳосил кўтарди. Ўтган йили пудратчи Олим Мўминов 10 тоннага яқин буғдойни уйига тўкди. Қандини урсин! Пудратчи Нурмамат Эшназаров 6 тонна дон олди. Режадан зиёди - ўзиники! Деҳқоннинг ойлигини ҳисоблаб олаверинг – ўртача 12-15 минг сўмдан. Ахир Сурхондарёда бир кило буғдойнинг нархи 115-120 сўм. Яна бунинг устига пахтадан келадиган даромад.

Олдинги раислар даврида тракторчиларнинг "...кўланкаси майдон" эди. "Бу запчастни ўзим сотиб олганман. Бунисини ҳам ўзим қўйганман. Вообще, трактор ўзимники! Нима дейсиз?" дейишарди кариллаб. Булар энди эски гап. Ҳозир барча эҳтиёт қисмларни хўжаликнинг ўзи топади. Трактор – жамоаники! Қолаверса, бу йил яна 4 та ТТЗ-80 янги трактори сотиб олинди.

Кўз билан кўрганга нима етсин! Тракторчи Эшқобил Саидкуловнинг уйига бирров кириб ўтдик. Ҳавасингиз келади. 10 дақиқа ичида тарвуздан ёнғоққача, майиздан аноргача, оппоқ нондан олмагача дастурхонга қўйилди. Булар сира муболаға эмас, булар – интизомнинг, адолатнинг, ташкилотчиликнинг тотли меваси!

Икки оғиз сўз - "Халқобод"нинг оғир заҳмати ҳақида.

Сув уч марта насосдан насосга кўтарилади. Насос ҳар тўхтаганида ариқдаги сув бир марта "ўлади", экин эса минг марта "ўлиб", минг марта "тирилади". Айрим далаларга сув 8-10 соатдан сўнг етиб боради. Ўтган йилдагидай қурғоқчилик бўлса, деҳқоннинг аҳволини кўриб, йиғлаб юборасиз. Насос ўз номи билан "носоз". У бузилиб туради. Қўшни хўжаликларга яхши. Улар қуйида. Қувур очилиши билан оқма сув далага "чопади". "Халқобод"да бир метр ердаги экин ҳам оқма сув ичмайди. 1705 гектар ердаги экинлар 28 та насосга "тақдир"ини боғлаган.

Ғалла етиштиришнинг қийинчилигини айтмайсизми?! Дон унаётган далаларга минг-минглаб қарғалар ёпирилади. Озгина қаровсиз қолса, тамом! Бу ерлар дашту адирлик. Кучли шамол эсади. Гоҳо бутун эгатларни кўмиб, текислаб ташлайди. Чўл чумолилари ҳам офат. Миллионлаб чумолилар экилган донни инларига ташийди. Қарамасангиз, гектарлаб ерни "тозалаб" қўяди. Излаб уруғни ҳам тополмайсиз. Баҳор бошланиши билан бегона ўт чиқади. Бир туп бегона ўт 30 туп буғдойнинг озуқасини "ютади"...

Бу ерларнинг машаққати кўп, азоби мўл. Аммо "Халқобод" бу сарқашликларни енга оляпти, ғолиб бўляпти. Эл раисини топди, раис эса элга суянди. Омонхон Аҳадов фақат режани ўйлайдиган раҳбар эмас. Хўжаликда спортнинг ҳамма турига шароит яратилган. Футбол бўйича-ку вилоятда биринчиликни олди. Ўтган йили ўнлаб деҳқонлар турли сиҳатгоҳларда соғлиқларини тиклаб қайтишди. Бир гуруҳ илғорлар Самарқанду Бухорога томошага борди. Автобусу йўлланма – хўжалик ҳисобидан.

Айтаверсак гап кўп... Мухтасари шуки, Омонхон Аҳадов эл билан бир жону бир тан бўлиб, қумни "олтин"га айлантираётир. Раис хурсанд, эл шод. "Халқобод" эса обод. Бундай элга тасанно!

Менгнор ОЛЛОМУРОДОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

ТЎРАҚЎРҒОНЛИКЛАР

(Боши 1-бетда)

Тўрт сотих жойдан тўрт миллион сўм даромад олган муаллим Маматов ҳам шу ерлик.

Бу ҳам бир гап-да. Телеви-

зорда ана шу Маматовнинг кони-фойдага айланган мўъжаз чорбоғини кўрган бир ўшлик деҳқон унга хат йўллаб: "Жўжабирдек жонмиз. Қандай қилсам, рўзғорим бут, дастурхоним тўкин бўлади? Маслаҳат беринг", деб ёзибди. "Йигирмата товуқ боқинг. Рўзғорингизга кўр кирмаса, мен кафил", деб жавоб қайтарибди Маматов. Яқинда Маматовларникида бўлганимизда, у бизга ўша ўшлик деҳқондан келган хатни кўрсатди. "Раҳмат! Сизнинг гапингиз билан рўзғоримизга барака кирди. Сиздан миннатдормиз", деб ёзибди у.

ТАЖРИБА ЎРГАНИШГА ЛОЙИҚ

-Биз янги асрни ёруғ юз, юксак эзгу мақсадлар билан кутиб олдик, - дейди туман ҳокими Ҳабибулла Ҳожиматов. - Ўтган асрнинг сўнгги йилини барча соҳаларда қувончли ютуқлар билан якунладик. Қишлоқда иқтисодий ислоҳотларни дадиллик билан жорий этиш, ширкат, оила пудрати усулларини кенг қўллаш, ҳар бир ишловчининг меҳнатдан манфаатдорлигини таъминлаш кузга келиб ўз самарасини берди. Пахтакорларимиз 6400 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 34,5 центнердан 22102 тонна пахта тайёрлаб, бу соҳадаги режани ошириб бажардилар. Етиштирилган ҳосилнинг асосий қисми юқори навларга сотилди. Тумандаги мавжуд 12 та ширкат хўжаликларининг ҳаммаси йиллик режани бажаришга муваффақ бўлди. Туманда биринчи бўлиб йиллик марраға етиб келган "Олтин водий" ширкат хўжалиги миришкорлари ҳар гектар майдондан салкам қирқ центнердан ҳосил йиғиштириб олдилар. Ўзбекистон пахтачилик илмий тадқиқот институтининг Наманган филиали жамоаси эришган муваффақият, айниқса, барчани мамнун этди. Бу жамоа гектаридан 46,6 центнердан пахта йиғиб олиб, фан ютуқлари ва илғор тажриба уйғунлашган жойда ўсиш бўлишини амалда кўрсатдилар. Тумандаги "Тўрақўрғон", Ибрат, Иномжон Набиев номли, "Ўзбекис-

тон", "Наврўз", "Ғайрат", "Туркистон" ширкат хўжаликлари ҳам ўтган йилни муносиб меҳнат ютуқлари билан якунладилар.

Тумандаги пахтачиликка ихтисослашган 23 та фермер хўжалигининг деярли барчаси режасини ошириб адо этди. Улар туманимиз хирмонига 609,9 тонна пахталари билан ҳисса қўшдилар. Нодиржон Собиров, Муродилла Юсупов раҳбарлигидаги фермер хўжаликларида ҳосилдорлик 43-50 центнерданни ташкил этди.

Ғаллакорларимизнинг меҳнати натижалари ҳам таҳсинга лойиқ. Улар 4950 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40,7 центнердан ҳосил олиб, давлатга ғалла сотиш шартномавий режасини 105 фоизга бажаришга эришдилар. Ана шу етиштирилган ғалланинг 1123 тоннаси уруғлик учун топширилди. И.Набиев номли, "Олтин водий" ширкат хўжаликларида ғалла ҳосилдорлиги гектаридан 50-52 центнерга етди.

Биз бугун Тўрақўрғон деҳқончилик мактабининг муносиб ворислари бўлган Хадича Мирзаева, Санобар Раҳмонова, Мамадали Сатторов, Одилжон Усмонов, Муборак Маҳмудова, Самижон Ортиқов, Абдураҳим Ортиқов, Абдураҳим Ҳамидов, Мавлуда Зайниддинова, Абдурасул Абдураҳмонов, Умаржон Болтабоев, Абдулқосим Қодиров, Ўктам Маманазаров сингари миришкор пахтакорларимиз, ғаллакорларимиз номини ҳурмат-эҳтиром туйғуси билан тилга олиб ўтишни истардик.

Туманимизда пилла, узум, мева, сабзавот, картошка ва полиз маҳсулотлари етиштириш ва сотиш режалари ҳам ошиғи билан бажарилди. Ҳалол меҳнат – мўл даромад, деган гап бор. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда, йилни 2 миллиард 528 миллион сўм даромад олиш билан якунладик. Бу 1999 йилга нисбатан қарийб икки баробар – 1 миллиард 216 миллион сўм кўп демакдир.

Туманимизда саноат, қурилиш, ободончилик соҳасида ҳам қувончли ютуқлар қўлга киритилмоқда. Янги йил арафасида Хўжанд қишлоғида 450 ўринли саноат йўналишидаги коллеж, туман шошилинч тиббий ёрдам маркази, Ёртепа қишлоғида врачлик шохобчаси қурилиб, фойдаланишга топширилди. Ўтган йилнинг ўзида 12 километрлик тоза ичимлик суви тармоқлари, 38,5 километр табиий газ тармоғи тортилиб, бу соҳадаги режалар ошиғи билан бажарилди. Туманда ўтган йили 3 миллиард 300 миллион сўмлик саноат маҳсулотлари ишлаб чиқарилган бўлса, шунинг яқин 1, 5 миллиард сўмлигини халқ истеъмоли моллари ташкил этди.

Ҳозирда туманимизда 14 та йирик саноат корхонаси ишлаб турибди. "Ахсикент" қўшма корхонаси, "Ширинлик" акционерлик жамияти, пахта тозалаш заводи маҳсулотларини эндиликда хорижда ҳам билишади.

Туманда кичик ва ўрта бизнесни ривожлантиришга, қўшма корхоналар барпо этишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Аҳолиси гавжум Шаҳанд қишлоғида "Шаҳанд Текстел ЛТД" Ўзбекистон – Покистон қўшма корхонаси ишга тушиш арафасида.

Бир сўз билан айтганда тўрақўрғонликлар янги йилни, янги асрни дилларида бир олам эзгу ниятлар билан қарши олдилар. Дилимиз пок, орзуларимиз холис. Шундай экан, албатта, кўзланган натижаларимизга эришамиз. Ишонаверинг, янги асрда Ўзбекистонимиз дунёнинг энг тараққий этган давлатлари қаторидан ўрин олади. Бунга Тўрақўрғон ҳам муносиб ҳисса қўшади.

МАРД ҚОЛАР МАЙДОН ИЧИНДА

Дўмбира овозини эшитса, улоқчи отларнинг қулоғи динг бўлармиш. От-ку от. Унинг чавандози-чи? Сотволди ака Ғаффоров улоқчи чавандозлар авлодидан. Унинг ота-боболари азал-азалдан от сақлаб, от чопиб, халқ сайл-томошаларида даврага тушган. Тутган жойини узган. Олгану олдирмаган. Ҳамма ерда ҳам қўли баланд келиб, соврин билан қайтган.

Сотволди ака учқур чавандоз бўлиш билан бирга водийнинг номдор раисларидан эди. У кўп йиллар Тўрақўрғоннинг "Шарқ юлдузи" жамоасини бошқарди. Хўжаликни асли чавандозлар бошқарсин экан. Бир сўзли, қатъиятли, ишни ҳам, меҳр-оқибатни ҳам ўрнига қўядиган Сотволди полвон етакчилигидаги бу хўжалик кўп йиллар пахтачиликда ҳам, қурилиш, ободончилик соҳасида ҳам туманнинг юлдузи, юзикўзи бўлиб юрди. Кейин Сотволди акани "Ғайрат"га олишди. Хўжалик у раҳбарлик қилган уч йил ичида қайта оёққа турди. Қўри-қутли, сармояли жамоага айланди. Жамоа аъзоларининг орзу-ҳаваслари ушалди. Хонадонларда "зангори олов" порлаб, уй бекаларининг жони кирди. Шундоқ йўл ёқасида қишлоқ врачлик шохобчаси қурилиб, фойдаланишга топширилди. Замонавий мактаб қурилишига киришилди.

Ана шундай хўжаликда барча ишлар бир маромда бораётган бир пайтда Сотволди ака нафақа ёшига етиб қолганини жамоа аъзоларига маълум қилди.

-Э, йўқ! – дейишди шунда бараварига "ғайрат"ликлар, - энди раисга ёлчиганимизда уни осонгина нафақага чиқариб юборадиган анойи йўқ! Сотволди ака кўпчиликнинг хоҳиш-иродасига кўра яна раисликни давом эттирди. Шундан кейин ҳам роса бир йил ишлади, Улоқчиликда орттиргани - узоқ йиллик асо-

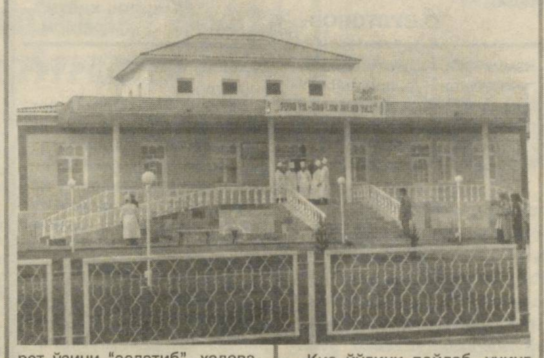

рат ўзини "эслатиб", ҳаловатини бузгач, у яна жамоадан изн сўради.

-Йўқса, бизга ўғлингиз Мухибуллони берасиз, - дейишди "Ғайрат"ликлар, - шу шарт билан сизга рухсат этамиз.

Мухибулло ҳам улоқчи чавандоз эди. Асли сувчи-ирригатор бўлган бу йигит бир йил муқаддам "Тўрақўрғон" жамоа хўжалигига раис бўлиб ўтган, худди отаси каби яхши ишларининг этагидан тутганди.

Шундай қилиб десангиз, Мухибулло полвон одамлар талаби билан "Ғайрат"га раис бўлиб ўтиб, отаси ишини давом эттирди.

Рости, Мухибуллони кўрган одам ҳеч ҳам улоқчи-полвон демайди. Кесими чорроқ, камгап, камсуқум бу йигитни дафъатан кўрган одам кўнглидан "Бунинг нимаси полвон?" деган гап ўтиши тайин. Аммо, уни эгар устида, майдонда кўрсангиз! Бўйи бир қарич ўсиб, юз-кўзлари ёниб, шерга айланади.

-Сотволди чавандознинг ўғли-да! – дейишади унинг шаҳду шиддатини кўрганлар.

От изини той босаркан. "Ғайрат"да ўша-ўша пахта, ғалла етиштириш режалари ошириб бажариляпти. Ўтган йили Сотволди ака даврида бошланган 420 ўринли мактаб қурилиши ниҳоясига етказилди. Янги маҳаллага тоза ичимлик суви олиб келинди.

-Янги йилда ишимиз янада яхши бўлади, - дейди Мухибулло. – Етмиш фоиз майдонимиз адирликда жойлашган. Юз фоиз насослар ёрдамида сув ичамиз. Шуни ҳисобга олиб, туман ҳокимлиги, вилоят қишлоқ ва сув хўжалиги раҳбарлари 300 миллион сўм сарфлаб "Ғайрат" насос станциясини қуриб беришди. Эндиликда бу иншоот 1,5 куба сувни 144 метр баландликка кўтаради. Бу дейман, қарийб минг гектар майдоннинг сув таъминоти яхшиланади. Қуйимозор, Ёртепа, Янгиобод қишлоқларидаги хонадонлар, боғ-роғлар яшнайди. Қоровултепа мавзесидан яна юз гектар ер очиш имконияти пайдо бўлди...

Хўжаликдан қайтаётганимизда туман қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Одилхон Хўжаев секин қулоғимизга шипшиди.

-Шу кунларда Сотволди ака тўртта, Мухибуллонинг ўзи иккита отни "совутяпти". Яқинда туманимизда ҳосил байрами ўтказамиз. Ака-ука Мухибулло, Ҳабибулло, Сафибулло Ғаффоровлар яна Сотволди аканинг жиянлари Мурод полвон билан Тоҳир полвонлар майдонга тушишади.

Демак, "Ҳосил байрами" обдон қизийди.

БИР ЖУФТ ДАРАХТ

Тўрақўрғонда Қамчинбекни Фарҳодга, Мавлудахонни Ширинга ўхшатишади.

Бу бежиз эмас.

Навоий ҳазратларининг машҳуриоламм достонини ўқиган бўлсангиз, азамат Фарҳод гўзал Шириннинг ишқида, унинг хоҳишига кўра азим тоғ қаърини қазиб, мамлакатга оби ҳаёт келтиради.

Ўхшатмагунча учратмас, деганларидек, бундан роса чорак аср муқаддам Қамчинбек далада, пахтазор қўйнида оқи – оқ, қизили – қизил бўлиб, кўзлари пирпираб турган сарвқомат Мавлудахонни кўрди-ю, эс-ҳушидан айрилди. Кундузлари қиз ишлаётган далани макон қилиб олгани етмаганидек, оқшомлари Мавлудахонлар кўчасидан ашула айтиб ўтадиган одат чиқарди.

Мавлудахон ўша давр удумига кўра мактабни тугаллагач, механизаторлар курсини тамомлаган, ўз трактори билан ғўза қатор орасида ишларди. У Қамчинбекнинг кўпдан ўз ишқида ёнаётганини билса-да, сезиб-сезмасликка олар, юраги лахча чўғ йигитга қувдан-қиё қарамасди.

Қиз йўлини пойлаб, унинг бир оғиз сўзини ололмаган бечора ошиқ охири унинг дугоналаридан "чиройли" сўзини эшитишга муяссар бўлди.

"Безделник"ка тоқатим йўқ, дебди Мавлудахон.

Бу гапни эшитиб, Қамчинбек деганимиз бир том бўйи сакраб тушди. Ўша куниёқ механизаторлар курсига ёзилди. Уч ой деганда ҳужжатини қўлига олиб, хўжалик "гараж"идан ҳали бўёғи қуримаган "Т-28" тракторини миниб чиқди.

Мавлудахон билан ёнма-ён пайкалда ишлай бошлади. Ишлаганда ҳам қаттиқ ишлади. Куз оёқлаганда раиснинг ўзи Қамчинбекни тилла соат, Мавлудахонни эса бир кийимлик ўн тўрт тепки атлас билан мукофотлади.

-Қутлуғ бўлсин! – деди Қамчинбек.

-Ўзингизники қуллуқ бўлсин, - деди маънодор кулиб Мавлудахон. Кўз кўзга тушди. Чақмоқ чаққандек бўлди. Учқуни дилга тушиб олов ёққандек бўлди. Тўй куни белгиланди...

Келин-куёв энди басма-басига ишлардилар. Кўп ўтмай Қамчинбекни бригада бошлиқлигига кўтаришди. Мавлудахон бўлса қишлоқ хўжалик техникумига сиртдан ўқишга кириб, уни тамомлади. Оилада бирин-кетин фарзандлар дунёга келди. Кейинги йилларда Мавлудахон пиллачилик бригадири бўлди. Хўжалик хотин-қизлар кенгашини бошқарди.

Ўтган йилнинг кўкламида Қамчинбекни адирдаги жамоага ўтказадиган бўлишди-ю, унинг ўрнига кимни етакчи қилиб қўйиш муаммоси туғилди.

-Бизга Мавлудахонни беришсин! – дейишди ана шунда жамоа.

Шундай қилиб Мавлудахон эрининг ўрнига саркор бўлиб қолди.

-Аммо, ҳосилдорликни камайтирмаслик шарти билан! – деди Қамчинбек.

-Келишдик! – деди қўл ташлаб Мавлудахон.

Куз оёқлаганда Мавлудахон бошлиқ пудратчилар гектаридан 38 центнердан, Қамчинбек жамоаси эса 34 центнердан ҳосил олгани маълум бўлди.

-Сал опамиздан ортда қолибсиз-ку? – сўрашди чимчиловчи ҳазилкаш укалар Қамчинбек Зайниддиновдан.

-Бизнинг ер адир-да, - деди у ерга қараб.

...Қамчинбек ака ва Мавлудахон опаларнинг умр сардафтарини варақлаганимиз учун узр сўраймиз. Бугунда уларнинг уч ўғил, бир қизлари, бир нафар Шоҳруҳбек исмли шириндан-шакар набиралари бор. Шоир айтмоқчи, "Улар бир-бирига қараб эгилганча, жуфт ўсаётган дарахтларга ўхшайдилар..."

Тўрақўрғонда Мавлудахон сингари умр бўйи далада ишлаб, иззат-эътибор топган аёллар кўпчиликни ташкил этади. "Наврўз" ширкатидан Хадичахон опа Мирзаева, "Туркистон"дан Санобархон Раҳмонова, "Олтин водий"дан Тоҳирахон Холхожиева, Иномжон Набиевдан Муборак Маҳмудовалар ҳаётининг ўзи алоҳида асарга мавзу.

Уларга ҳамманинг ҳаваси келади.

БОБО, ФАРЗАНД, НАБИРА

Нодиржон эрта кўклам кунларининг бирида отасига рўбарў бўлди.

-Дада, бир масалада сиз билан маслаҳатлашмоқчи эдим, - деди у.

Иброҳимжон ака ўғлининг туриш-турмушига синовчан разм ташларкан, қизиқсиниш билан:

-Хўш, қулоғим сенда, - деди.

-Фермер хўжалиги ташкил этсам дегандим...

-Фермер хўжалиги! Сена? – Собиров кулди.

-Нима, қўлимдан келмайдими?

-Фермерлик сен ўйлаганчалик осон иш эмас, ўғлим. Ахир кечагина коллежни битирдинг. Бироз ишла, тажриба орттир...

-Менга ишонинг...

-Йўқ, бунинг иложи йўқ!

-Нега?

-Собиров ўғлини қўллабди, дейишади. Хўжалик раиси бўлмаганимда ҳам бошқа гап эди...

-Мен қизиқсам, фермер бўлишни истасам, нима қилишим керак? Ахир, коллежга ҳам шунинг учун кирганимни ўзингиз яхши биласиз-ку...

-Ошиқма, болам!

-Йўқса, бир йилга пудратга ер оламан...

-Бу гапинг маъқул.

Нодиржон Собиров ўша йили 5 гектар майдонга ғалла экди. Далада ётиб қолиб ишлади. Тажрибакор шоликорлардан сўраб ўрганишдан эринмади. Ёзга келиб гектаридан 93 центнердан ҳосил олди.

Иброҳимжон ака ўғлининг эр етиб қолганини шунда сезди. "Гап-сўзи, ҳаракати чакки эмас. Одамлар билан чиқишиб кетиши ҳам..." Раис шу мулоҳаза билан ўғлининг фермер хўжалиги ташкил этишига оқ фотиҳа берди. "Нодир" фермер хўжалиги тузилиб, 20 гектар ер ажратилди. Нодиржон ярмига пахта, ярмига ғалла экди. Ишни хўжалиги ҳудудидаги дала шийпонини таъмирлашдан бошлади. Ҳар бир агротехник тадбирни кекса деҳқонлар билан бамаслаҳат, оби-тобида ўтказиш пайида бўлди. Пахтага ҳам, ғаллага ҳам кўпроқ маҳаллий ўғит берди... Буғдойнинг ҳар гектаридан 35 ўрнига 55 центнердан, пахтадан эса 43 центнердан ҳосил кўтарди.

Иброҳимжон ака ўғлининг иш тутимига қараб, ўзининг ёшлигини эсларди. Отаси Собиржон Бадалов "Гигант"нинг доврукли раиси эди. Ахир, ўзи ҳам отасига ҳавас қилиб қишлоқ хўжалик соҳасига ўқимаганмиди? Мана энди кенжаси... ҳаракатлари дадил.

Қайси куни Нодиржон яна отаси ҳузурига кириб келди.

-Ҳисоблаб кўрсам, ўтган йилнинг ўзида харажатлардан ташқари 1 миллион 700 минг сўмдан ошиқроқ даромад қилибмиз, - деди у, - қарши бўлмасангиз, шу маблағнинг бир қисмига молхол олсак. Чорвачиликни йўлга қўйсак, дегандим...

-Аъзоларинг билан маслаҳатлашдингми? Бобонг нима дейдилар?

-Ҳамма рози. Бобом эса оқ фотиҳа бердилар. Сиз хўп десангиз бўлди...

...Собиржон эндигина йигирманчи баҳорини қаршилаётган ўғлининг бўй-бастига қараб, қувонди. Аммо, дилидагини сиртига чиқармади. Хаёлан ўзининг ёшлигини кўз олдига келтирди. "Ҳозирги ёшлар бошқача..." деб қўяди. Ўғлининг яна учтўрт йил ичида амалга оширадиган ишларини ўйлайди. Кўкси ғурурга тўлади...

ШАҲАНДНИ АМЕРИКАДА БИЛИШАДИМИ?

Савол қизиқ-а?

Хаёлингиздан "олиб қочиш ҳам эви билан-да, биродар" деган гап ўтаётган бўлса, ажаб эмас.

Йўқ. Бу хаёл ҳам, "олиб қочиш" ҳам эмас. Айни ҳақиқат. Биз эзгу ниятлар, бир олам орзу-ҳаваслар билан қаршилаганимиз шу XXI асрнинг илк йилларидаёқ Тўрақўрғоннинг энг кўҳна, энг гавжум, энг серфайз қишлоғи Шаҳандни Америкада

билишади.

Бу ерда Покистон давлати билан ҳамкорликда қурилиб, фойдаланишга топширилиш арафасидан турган, спорт трикотаж кийим-кечаклари ишлаб чиқаришга ихтисослашган қўшма корхона ўз маҳсулотининг деярли ҳаммасини четга экспорт қилишга мўлжаллаган. Ҳозирнинг ўзида ҳамкор томон - "Васай индастрайз ЛТД"нинг Америкадаги йирик бир компания билан шартномаси бор.

Қувончлиси, шаҳандлик уй бекалари, келинчаклар, қизлардан 400 га яқини ўзининг доимий иш жойига эга бўлади. Корхона Германия ва Япониянинг сўнгги русумдаги дастгоҳлари билан жиҳозланмоқда. Ҳозирнинг ўзида 20 нафар мутахассис немислар диёрида таҳсил олиб қайтди.

Ўзбекистон томонидан 1 миллион 400 минг АҚШ долларилик, Покистон тарафидан эса 1 миллион 583 минг долларлик маблағ сарфланиб қад ростлаган бу корхона дастлабки йилнинг ўзида 8 миллион долларлик маҳсулотни четга экспорт қилади. Кейинчалик экспорт ҳажми ошиб, йилига 13-14 миллион долларни ташкил этади.

Ҳамкорликдаги корхона бир йилда 2 миллион 650 минг дона тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга бўлади. Туманнинг "Давр" рўзномаси зўр қувонч билан ёзганидек: "Яқин вақт ичида "Шаҳанд текстел" маркаси туширилган футболка, жемперларни америкаликлар устида кўриш мумкин бўлади".

Шунақа гаплар...

ХОТИМА

Оққан дарё оқаверади. Ўзининг бой тарихи, анъаналарига эга кўҳна Тўрақўрғон мустақиллик йилларида таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Бу ўзгаришни нафақат шаҳар, қишлоқлар қиёфасида, балки одамлар чеҳрасида, уларнинг иш тутимларию саъй-ҳаракатларида ҳам кўриш мумкин.

Туман ҳокими Ҳабибулла Ҳожиматов таъкидлаганидек, тўрақўрғонликлар янги асрни орзиқиб, яхши ниятлар билан кутиб олдилар. Пахтачилик соҳасида ҳам,

ғаллачилик соҳасида ҳам, саноат, қурилиш, маданий-маиший соҳаларда ҳам аниқ режалар бор. Интилиш, изланиш ҳам шунга яраша. Бу демак, Тўрақўрғон яқин йиллар ичида мустақил мамлакатимизнинг энг ривожланган, энг илғор туманига айланади.

Ана шу яхши ният йўлида тўрақўрғонликларга омад ёр бўлсин!

Ортиқали НОМОЗОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

* * *

СУРАТЛАРДА: 1. Оқтош пахта тозалаш заводи етакчиси Каримжон Ҳожибоев (чапдан) ишчилар Икром Ҳамроев, Арслон Темиров ва Камолхон Темировлар билан навбатдаги вазифаларни муҳокама қилмоқда. 2. "Ниҳол" сут қабул қилиш ва қайта ишлаш корхонаси бошлиғи Ҳамиджон Миролимшоев, сифат бўйича мутахассис Акмалжон Нурматов. 3. "Соҳилобод" ширкат хўжалиги ҳудудида яқинда қурилиб ишга туширилган қишлоқ тиббий хизмат шохобчаси. 4."Наврўз" ширкат хўжалигининг бош пудратчиси Хадичахон Мирзаева. 5. "Олтин водий" ширкат хўжалиги бошқаруви раиси Убайдулла Абдуллаев улоқчи чавандоз сифатида ҳам машҳур.

Баҳромжон СОЛИЕВ олган суратлар.

ЕТТИ ИҚЛИМДАН БИР ШИНГИЛ

УЧ МИЛЛИОН ЮАНЛИК ЁРДАМ

Хитой ҳукумати Фаластинга инсонпарварлик ёрдами жўнатишга қарор қилди.

Ҳукумат вакилининг маълум қилишича, бу ёрдам умумий қиймати уч миллион юанга тенг бўлган иссиқ кийим ва чодирлардан иборатдир. Хитой илгари ҳам Фаластинга 50 минг АҚШ долларилик мурувват ёрдами жўнатган эди.

ЯНГИ ҲАМЖАМИЯТ

Танзания, Кения ҳамда Уганда президентлари Шарқий Африка ҳамжамиятига асос солинганини расман эълон қилди.

Тузилмани ташкил қилишдан мақсад Шарқий Африка давлатлари ўртасида савдо-иқтисодий алоқаларни янада ривожлантириш ҳамда минтақада тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлашдир, деб таъкидланган ушбу мамлакатларнинг қўшма баёнотида.

Ҳозирча Ҳамжамиятга Танзания, Кения ҳамда Уганда аъзо бўлди. Руанда ва Бурунди эса уюшмага кириш ниятида эканини билдирди.

ҲАРБИЙЛАР СОНИ ҚИСҚАРТИРИЛАДИ

Греция мудофаа вазири Акис Цохадзопулос мамлакатнинг Косоводаги халқаро тинчликпарвар кучлар сафидаги ҳарбийлари сони қисқаришини маълум қилди.

Ҳарбийларнинг кўпчилиги вазирликдан хизмат муддатини камайтиришни талаб қилаётир, деди вазир. Ҳозир Косовода грециялик 1481 нафар ҳарбий бор.

САРМОЯ МИҚДОРИ ОРТАДИ

Марказий Американинг қашшоқ мамлакатларидан бири ҳисобланадиган Никарагуа иқтисодиётига киритилаётган хорижий сармоя ҳажми йилдан йилга ошмоқда.

Ушбу мамлакатга ўтган йили четдан 335 миллион АҚШ доллар миқдорида сармоя киритилди. Бу аввалги йилдаги кўрсаткичдан 200 фоиз кўпдир.

МАҚСАД – ҲАМКОРЛИК

Уч кунлик расмий ташриф билан Пекинга келган Италия Бош вазири Жулиано Амато Хитой раҳбари Цзян Цзэмин билан учрашди.

Музокарада икки мамлакат ўртасидаги савдо-иқтисодий алоқаларни янада кенгайтириш ва минтақавий хавфсизлик билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

ДИПЛОМАТИК АЛОҚА

Шимолий Корея билан Нидерландия ўртасида расман дипломатия алоқаси ўрнатилди.

Икки мамлакат ҳукумат вакиллари Гаагада бу ҳақдаги ҳужжатга имзо чекди. Томонлар тез кунларда ўзаро элчихоналар алмашишга келишиб олди.

(Хорижий оммавий ахборот воситалари ҳамда ЎзА хабарлари асосида тайёрланди).

"ОБОД" ОБОД БЎЛАДИМИ?

(Боши 1-бетда)

"Обод" ширкат хўжалиги шундоқ дарё бўйида. Воҳанинг энг катта сув йўли ҳисобланган "Полвон", қўшни хўжаликлар сув оладиган Л-3 каналлари хўжалик ҳудудидан ўтади. Қолаверса, машҳур "Боғот" ширкат хўжалиги билан чегарадош. У билан ер шароити бир хил.

Бир вақтлар... асрий тўқайзорлар ўрнида шу хўжалик ташкил қилиниб, унга салкам ўттиз йил етакчилик қилган Рўзибой Оллоёров ишлаган даврларда хўжалик бутун воҳада илғорлар қаторида эди. Бу ердан иш ўрганишарди, тажриба олиб кетишарди. Уч йил муқаддам вилоят ва туман каттаконларига "ёқмай қолган" машҳур раис "ўз аризасига кўра" нафақага чиқарилди-ю, ишлар орқага кетаверди. Кадрларнинг нўноқлиги, вазифаларига масъулиятсизлик билан ёндошганлари охир-оқибатда илғор хўжаликни деярли "синиш" бўсағасига келтириб қўйди ва ниҳоят...

Икки ой муқаддам хўжаликка Ражаббой Эрназаров раисликка сайланди.

Ражаббой Эрназаров ҳам ўн икки йилдан зиёд тумандаги йирик хўжаликлардан бирига раҳбарлик қилган, уни тумандагина эмас, балки бутун Хоразмда иқтисоди бақувват хўжаликлар қаторига қўшган эди. Лекин, негадир вазифасидан маълум муддатга четлатилиб, ишсиз юрганди.

Хуллас, аҳволни билиш учун "Обод"га бордик. Аммо, янги раисни идорадан тополмадик. Уни иш устида – далада, дейишди. Излаб борсак, ҳақиқатан раис "Бешариқ ёрган" зейкашининг бўйида ҳамроҳи – хўжалик янги бош муҳандиси Жумабой Давлатов билан ниманидир маслаҳатлашаётган экан.

- Бу мавсумда ҳам сув мўл-кўл бўлади, деб ҳеч ким кафолат беролмайди. Шу боис, сув тақчил пайтларда, ҳатто, зейкаш сувидан ҳам фойдаланиш мақсадида у ерга иккита сув чиқариш насоси ўрнатиш ташвишидамиз, - деб изоҳ берди раис.

Аҳволни яхшилаш, бу борадаги муаммолар ҳақида суҳбатлашарканмиз, ўз-ўзидан Ражаббой аканинг иш фаолияти билан қизикдик. Маълум бўлишича, раис биринчи навбатда тажрибали деҳқонлар, ижарачилар билан суҳбатлашган, улар билан қилинадиган ишларни маслаҳатлашган. Мутахассисларни жой-жойига қўйган ва пайсалга солмай ишга киришган. Айниқса, сув йўлларини мавсумга ҳозирлаш, техникани созлашга биринчи масала, деб қараган.

Шундан сўнг, ҳатто, дарёнинг ўзанига тўпланадиган сувдан ҳам ўрни келса фойдаланиш мумкинлиги боис, алоҳида тадбирлар кўрди. Барча майдонлар меъёрдаги чуқурликда шудгорлашдан чиқарилди. Чел олиниб, текислаш ўтказилди ва қишнинг ҳар бир кунидан унумли фойдаланиб, далаларга қишки яхоб суви бериш, ерларнинг шўрини сифатли ювишга киришилди.

Албатта, бу ишларнинг ҳеч бириси осонликча бўлаётгани йўқ. Кўпгина мавсумий тадбирларни деярли йўқдан бор қилишга тўғри келди. Масалан, эҳтиёт қисмлари йўқлигидан, қаровсизликдан аянчли аҳволга тушиб қолган 8 дона "Олтой" русумли тракторларни таъминлашнинг ўзи бўлгани йўқ. Ҳозирда бу тракторлар ерларни тез ва сифатли шудгорлашда, қишки дала юмушларида деҳқонларга қўл келмоқда.

- Экиш оғизларининг текис бўлиши - ҳосилдорлик асоси, – дейди раис, - шунда барча дала текис сув ичади, шўри ювилади, асосийси, экилган уруғ текис униб чиқади. Деҳқонга ҳам осон, раҳбарга ҳам.

Қишки дала ишларининг тезкор ва сифатли боришида фидокорлик қилаётган кишиларни раис номма-ном санади: Раҳматулла Ибодуллаев, Эргаш Хўжаниёзов, Қудрат Ўринов каби механизаторлар далаларни текислашда ҳамкасбларига ўрнак бўлишаётир. Раҳим Ҳусаинов, Аминбой Раҳимов каби тажрибали етакчилар бош бўлган бўлакларда шўр ювиш ишлари ниҳоясига етказилди. Уч юз гектардан ошиқ майдонда иккинчи марта шўр ювиш амалга оширилди...

Айни пайтда, хўжаликда иш қизғин. Текис ниҳол унган буғдойзорларга маъданли ўғит бериш, салкам 200 гектар буғдойзордан режадаги ҳосил олиш чораларини кўриш... Ишқилиб, юмуш кўп. Ташвишлар етарли. Энг асосийси, хўжаликнинг янги раҳбарлари ва ширкат аъзоларининг эртанги кундан умидлари катта. Шу бир йил ичида улар хўжаликни қолоқликдан олиб чиқишга қатъий бел боғлашган. Янги раиснинг "Обод" обод бўладими?" деган саволимизга қатъий "бўлади" деб ишонч билан жавоб беришида, шу асослар бор, шекилли!

Холмурод ҚУРБОНОВ

ҲАЗРАТ ҚИЗБИБИ

(Боши 1-бетда)

Ҳазрат Қизбиби Қуръони Карим оятларига, Пайғамбаримиз ҳадисларига риоя қилганлар. Молу давлатларини дину диёнат йўлида сарфлаб, одамларни тарбия қилганлар.

Собиқ Иттифоқ даврида Ислом хотин-қизларга паст назар билан қараган, деган ақида ҳукмрон эди. Хўш, ўтмишда хотин-қизлар камситилганда эди, Бухоройи шарифда Биби Зудмурод, Биби Маъсумаи пок, Биби Мушкулкушой, Биби Хонум, Қирққиз, Модарихон, Волидаихон, Волидаи Абдулазизхон, Ойбинок ва бошқа юзлаб обида, қадамжо, масжид, хонақоҳ, зиёратгоҳлар хотин-қизлар номига қўйилиб, табаррук ҳисобланармиди? Бу зиёратгоҳлар билан боғлиқ ривоят, ҳикоятлар эса тилдан тилга, дилдан дилга кўчиб, бутун бир авлодни неклигу поклик, иффату ҳаё, сабру қаноатга даъват этган.

Халқнинг оғзида бир ривоят бор. Лекин бу ривоят асослими ёхуд?..

Нақл этилишича, Ҳазрат Мир Араб бир масалани ечишда ожиз қоладилар ва бу муаммо ечимини Қизбибидан сўрайдилар. Қизбиби дарҳол муаммони ҳал қилиб беради. Шундан сўнг Мир Араб совчи юбориб Қизбибини ўз никоҳларига олмоқчи бўлади. Лекин Қизбиби совчиларга "Шогирд устодга совчи юбормайди!" дейдилар. Мир Араб иккинчи бор совчи юбориб: "Ишқда шоҳу гадо, шогирду устод баробардир!" дейдилар. Шунда Қизбиби: "Эй воҳ! Устодингиз жанозасига шошилинг!" дебдилар. Совчилар келса, Мир Араб бандаликни бажо келтирган эмишлар.

Лекин тарихий далиллар, ҳужжатлар ушбу нақлнинг нотўғри эканлигини кўрсатаётир. Мир Араб ҳазратлари Ҳазрат Хожа Аҳрори Валийнинг шогирдлари бўлиб, асли исмлари Абдуллоҳ Яманийдир. 22 ёшарликларида Аллоҳ ишқи йўлида Яманни, тожу тахтни тарк қилиб, Самарқандга келадилар ва Хожа Аҳрорга мурид бўлиб, пири муршид даражасига етадилар. Бу зоти шариф шайбонийзодалардан ҳисобланган Убайдуллохоннинг маънавий пири устоди бўлган. Ҳазрат Мир Араб сайъ-ҳаракатлари билан Шофиркон, Ғиждувонда Султонхон рўди қазилган, кўплаб боғлар, кўприклар қурилган. Бухорода Масжиди Калон рўпарасида Мир Араб номли мадраса ҳам бино этилгандир.

Мир Арабнинг тарих олдидаги улкан хизматларидан яна бири шуки, 1512 йилда Эрон шоҳи Исмоил Сафавий буйруғига мувофиқ Нажми Соний бошлиқ 80 минг қизилбошлар Амударёдан ўтиб Мовароуннаҳрга ҳужум қилганда, Мир Араб Убайдуллохонни ва бутун аҳолини душманга қарши жангга ўзлари бошлаб боради. Мир Араб дуолари ва сайъ-ҳаракатлари шарофатидан босқинчилар тор-мор этилади. Шофирконда Мир Араб қалъалари, қадамжолари бор.

Ҳазрат Мир Араб 1536 йилда марҳум бўлганлар, у кишининг жасадлари ўзлари қурдирган Мир Араб мадрасасида кўмилган. Убайдуллохон жасади эса Мир Арабнинг оёқ томонларидадир.

Хўш, Оғойи Бузруг – Қизбиби 1523 йил марҳум бўлганлар, Мир Араб эса ўн уч йил кейин, яъни 1536 йил вафот қилган бўлсалар, бу саналарнинг бир-бири билан қиёсласак, юқоридаги ривоят ёлғон, беасос эканлиги аён бўлади.

Яқинда олмониялик олимлар Аннамарин Шимел, шунингдек, Нақшбандий Мариям Дангар Шатс Бухоройи шарифга келиб, Оғойи Бузруг мозорларини зиёрат қилдилар. Бу алломалар ўз тадқиқотларида: "Биз шарқ авлиёлари, аёллари, аллома, фозиллари изидан боришни, улардай яшаб, улардай фаолият кўрсатишни орзу қиламиз. Шарқ аёли бизнинг орзуимиздир. Иффату поклик, оилавий вафо, фарзанд тарбияси, хулқу одоб Шарқ аёлларида бор. Оврўпо маънавий инқирозни ўз бошидан ўтказаётир. Ўзаро ҳурмат, вафо, садоқат, фидойилик, меҳру мурувват ўрнида худбинлик, ҳирс, фаҳшаҳри, зино, бешафқатлик ҳукмрон бўлаётир.

Биз учун Оғойи Бузруг, Нодира, Зебунисо, Биби Маъсумапок ва бошқа аёлларнинг ҳаёт йўли ибрат, намунадир" деб ёзганлар.

Мустақиллик шарофатидан Қизбиби зиёратгоҳлари таъмирланди. Жомеъ масжидида намоз ўқилаётир, зиёратчилар бемалол ташриф буюраётир.

Ҳожи Садриддин Салим БУХОРИЙ

Оройиш.

Б.АКРАМОВ сурат-лавҳаси

ЯНА ИККИ КОЛЛЕЖ

ТАЪЛИМ

Ҳозир вилоятда 2 та академик лицей ва 8 та касб-ҳунар коллежи фаолият кўрсатмоқда. Коллежлар қаторига яна 2 та қўшилди.

Янгиер шаҳрида фаолият кўрсатиб турган қурилиш техникуми қурилиш-иқтисод коллежига айлантирилди ва техникум биноси замонавий талаблар асосида қайта таъмирланди. Бу ишга 593 миллион сўм сарфланди. 110 миллион сўмлик ўқув жиҳозлари харид қилинди. Коллеж 900 нафар ўқувчига олти турда касб-ҳунар ўргатади.

Сирдарё педагогика касб-ҳунар коллежи ўқувчиларга бошланғич таълим, жисмоний тарбия, мусиқа мураббийларини ва бухгалтерия мутахассисларини тайёрлаб беради. Педагогика билим юрти базасида ташкил этилган мазкур коллеж биноси жаҳон андозалари талабларига жавоб берадиган даражада қайта таъмир қилинди. Янги ошхона, спорт зали ва бошқа зарур бўлган қўшимча бинолар қурилди.

Бу ҳали ҳаммаси эмас. Ишга тушган иккала касб-ҳунар коллежига шу йилнинг биринчи чорагида Жанубий Корея томонидан ажратилган кредит ҳисобидан 1,2 миллион АҚШ долларига тенг ўқув жиҳозлари келтирилади.

О.СУЛТОНОВ.

ЯНГИ ФИЛЬМ

"АБУ ҲАФС КАБИР"

Садриддин Айний номидаги вилоят мусиқали драма ва комедия театри ижодий жамоаси "Ўзбектелефильм" студияси режиссёри Тожиддин Исроилов томонидан "Абу Ҳафс Кабир" бадиий фильмида фаол қатнашди.

Томошабинни эзгуликка, диёнатга даъват этувчи "Имом ал-Бухорий", "Лафз" каби фильмларни яратишга ҳомийлик қилган санъатсевар тадбиркор Улуғбекҳожи Абдуллаев эмакдошлигида тасмага кўчирилган янги асар сценарийсини Ўзбекистон халқ ёзувчиси Неъмат Аминов ҳамда тасаввуфшунос олим ва шоир Садриддин Салим Бухорий ёзишган. Халқ ўртасида Имом Ҳожатбарор номи билан танилган, исломнинг ҳанафия мазҳабини тарғиб этиш ва қарор топтиришга муносиб ҳисса қўшган, шариат ҳуқуқ-меъёрларини назарий жиҳатдан асослаб, уларни тартибга солган забардаст фақиҳ Абу Ҳафс Кабир (милодий 762-832 йиллар) янги фильмнинг бош қаҳрамонидир. Бош ролни Шамсиддин Йўллиев ўйнаган. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист фильм режиссёри ва бошқа ижодкорлар билан ҳамкорликда олимнинг илоҳиёт фани тараққиётидаги буюк хизматларини, она-юрти Бухорои Шариф "Қуббат-ул-ислом" ("Ислом динининг гумбази") деган улуғ номга сазовор бўлганини бадиий воситалар ёрдамида очиб беришга ҳаракат қилган.

Дилмурод ЖАББОР,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

"КИМ КЎРДИ ЭКИН..."

АЛИШЕР НАВОИЙ ТАВАЛЛУДИНИНГ 560 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Қанчалар ширин бўлмасин, ҳаёт фақат яхшиликлардангина иборат эмас. Дунё яхшилик билан ёмонлик ўртасидаги кураш асосида қурилгандек. Адабиёт ҳаётни акс эттирар экан, жаҳонга инсон кўзи билан боқади.

Инсон эса табиатан ўта мураккаб ҳилқат. Яшашнинг ўзи ҳам осон кечаверадиган нарса эмас. Умр гоҳ хуш, гоҳ нохуш кайфиятлар гирдобида ўтади. Ҳаётнинг бу жиҳатларини жуда нозик туйғулар орқали қалбан ҳис этадиган шоирларни яхшилик ва ёмонликка муносабат кўпроқ қизиқтиради. Инсонда нафс бор экан, у нимадандир тамагир бўлаверади. Тама эса уни ёмонликлар сари етаклайверади. Дунёда яхшиликнинг уруғи қанча кам бўлса, ёмонликнинг уруғи шунча кўп.

Хўш, нега шундай?

Навоийни ана шу савол қийнайди. Рубоий шу дард билан битилган:

Ким кўрди экин жаҳонда оё хушлук,
То бир киши айлагай таманно хушлук?!
Юз йилда агар бир ўлса пайдо хушлук,
Омодадурур ёнида юз нохушлук.

Рубоийнинг мазмунини тушуниб олиш қийин эмас. Бу жаҳонда яхшилик кўрган киши бормикан? Яхшилик қиламан, деб ният айлаган бирон кимса топилармикан? Ахир, агар юз йилда бир яхшилик пайдо бўлса, кетидан юз ёмонлик келадику?

Шоир тўғридан-тўғри насиҳат қилаётгани йўқ. Рубоийда китобхонга хитоб ҳам кўринмайди. Лекин, зимдан сезилиб турибдики, яхшилик – ўта ноёб нарса. Демак, уни бағоят қадрлаш керак. Одамлардан яхшилик кутиб, умидвор бўлиб ҳам юрманг. Бировлардан ёмонликлар кўрсангиз, дунё ўзи шундай тузилганини эсдан чиқарманг. Ҳаёт қандай бўлса, уни шундайича қабул қилиш, шундайича сева олиш керак...

Шоир гоҳида шунга ўхшаш кайфиятларини ҳам рубоийга солиб баён этади. Аниқроғи, Аллоҳга етиш йўлига кирган ошиқ учун бундан яхши йўл йўқ. Бошқа бир рубоийда айтилганидек, чин ошиқ жамиятнинг бу каби абадий муаммоларини унутиши керак:

Гар ошиқ эсанг, зебу такаллуфни унут,
Яхшию ямон ишда тахаллуфни унут.
Ўткан гар эрур ямон – таассуфни унут,
Келган эрур яхши – тасарруфни унут.

Умуман, ҳаётда яхшилик билан ёмонлик ёнма-ён – ўзаро курашиб яшайди. Бу кураш ҳаммадан ҳам кўра кўпроқ киши кўнглида кечади. Кўнгли яхшиликка мойил одамлар эса ёмонликдан ҳазар қиладилар.

Навоий рубоийнинг энг юксак талабларга жавоб берадиган намуналарини яратди. Демак, у фақат миқдор эмас, сифату савия, яъни бадиият жиҳатидан ҳам энг буюк туркий рубоийнавис бўлиб қолди. Рубоийни шеъриятимиздаги биринчи даражали жанрлар қаторига олиб чиқди.

Навоий форсий рубоийнависликнинг барча муҳим хусусиятларини ўзбек адабиётига олиб кириш билан бирга, умуман, жанр тараққиётига ҳам муносиб ҳисса қўшди.

Шоир рубоийлари бадиий жозибадорлиги, ҳаётий масалаларни ўртага қўйиши, фалсафий мушоҳадалар маҳсули экани, муайян ҳис-туйғу ва ўй-фикрни фавқулодда таъсирчан қилиб ифодалаши билан ажралиб туради.

Навоий рубоийлари бугун ҳам севиб ўқилади. Уларнинг айримлари халқимиз орасида ёд бўлиб кетган.

С.ОЛИМОВ

СПОРТ ОЛАМИДА

ҚИЗИҚ ЎЙИН

Футбол бўйича Ўзбекистон терма жамоаси бу йил ўзининг ўқув машғулотларини Исроилда ўтказмоқда.

Шу муносабат билан Хайфадаги Ави Рам стадионида ҳамюртларимиз Москванинг "Спартак" жамоасига қарши ўртоқлик учрашувини ўтказишди. Қизиғи, терма жамоамизнинг асосий ҳужумчиси Ж.Ирисметов ушбу учрашувда иккала жамоа таркибида ҳам тўп сурди. У 1-таймда Ўзбекистон шарафини ҳимоя қилган бўлса, 2-таймда ўзининг бўлажак жамоаси учун майдонга тушди.

Ўйин эса, 2-3 ҳисоби билан спартакчилар фойдасига ҳал бўлди.

"ЮВЕНТУС" БАРИБИР ҒОЛИБ

Футбол бўйича Италия миллий биринчилиги А сериясида навбатдаги 14-тур мусобақалари бўлиб ўтди.

Турнир пешқадами "Ювентус" ўз майдонида "Болонья" жамоасини қабул қилди. Бугунги кунда турнир жадвалининг ўртасида бораётган "Болонья" номдор рақибига мазкур учрашувни 0-1 ҳисобида бой бериб қўйди.

БОШ СОВРИН БИЗДА

Россиянинг Северск шаҳрида шахмат бўйича ўтказилган халқаро турнирда ҳамюртимиз Марат Жумаев ажойиб ютуқларга эришди.

Истеъдодли шахматчи 16 нафар иштирокчи орасида 12,5 очко билан халқаро гроссмейстерлик талабини бажариб, бош совринни қўлга киритди.

Ҳиндистонда бўлиб ўтаётган Мин Лен Ин Кап халқаро футбол турнирида навбатдаги учрашувлар ўтказилди. Юртимиз олимпия терма жамоаси вакиллари ҳам 4-гуруҳда ўзларининг иккинчи учрашувларини ниҳоясига етказишди. Улар Япония талабалар терма жамоасига қарши тўп суришиб, 2-0 ҳисобида ўйинни бой беришди. Шундай мағлубиятларга қарамай, юртдошларимиз 4-гуруҳда 3 очко билан 2-ўринни эгаллаб туришибди. Японияликлар ҳисобида ҳам 3 очко бор, лекин улар тўплар нисбатига кўра 3-ўринда боришмоқда.

О.ҲАЙИТОВ тайёрлади.

"Кимёқишлоқмаш" очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти тақдим этади

Ўзбекистон ва Италия давлатлари ҳамкорлигида ишлаб чиқарилган "Сульфатор" пуркагичи

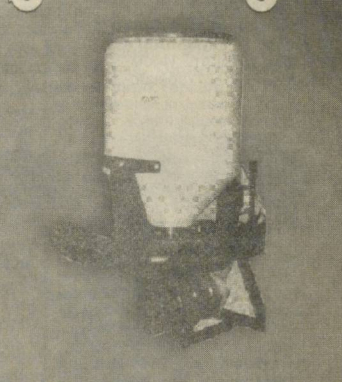

Пуркагич техника ва полиз экинлари, боғ ва токзорларни зарарли ҳашаротлардан сақлашда уларга кимёвий препаратлар билан ишлов беришга мослашган.
Заҳарли химикатларни кукунли ҳолда пуркаш ҳам мумкин.
У энг қулай ва замонавий ускуна ҳисобланади.

Мухтарам фермерлар, хўжалик ва ташкилот раҳбарлари!
"Кимёқишлоқмаш" агрегатларидан фойдаланинг!
Арзон нархлар, сифатли ускуналар!

Вентиляторли ОВХ - 600 пуркагичи

Пуркагич пахта майдонларини дефолиация қилишга мослашган.
Ундан йўл четларидаги ўт-ўланларни, бутазор ва дарахтларни дорилашда ҳам фойдаланилади.
ОВХ-600 агрегати МТЗ-80Х, Т-28Х4М, ТТЗ-100К11 тракторларига тақиб ишлатилади.
ОВХ-600 агрегатининг бак сиғими 630 литр.

Ташриф буюринг ёки қўнғироқ қилинг:
Тошкент ш., Т.Шевченко кўчаси, 54.
Тел. 56-58-37,
Факс: 55-68-11

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Саид АҲМАД, Туроб ХОЛТОЕВ, Азимжон АЮПОВ, Абдурашид БОБОМИРЗАЕВ, Искандар ҚАЛАНДАРОВ, Эркул ЗИКРИЁЕВ, Икромхон НАЖМИДДИНОВ, Бахтиёр ОЛИМЖОНОВ, Комилжон МАМАЖОНОВ, Суннат САЙДАЛИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), Ҳабиб ТЕМИРОВ (бош муҳаррир биринчи ўринбосари), Ғафур ШЕРМУҲАММАД (масъул котиб), Шамсиддин ЭСОНБОЕВ.

МУАССИСЛАР: *Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, "Ўздонмаҳсулот" корпорацияси, "Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг" компанияси, "Ўзпахтасаноатсотиш", "Ўзбекипаги", Деҳқон ва фермер хўжаликлари уюшмалари, Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси*

Телефонлар: Қабулхона - **133-09-93 - 133-40-87** (факс), бош муҳаррир ўринбосарлари — **133-16-27, 133-44-43**, котибият — **136-56-26**. Ижодий гуруҳлар: **136-56-21, 136-56-25, 136-54-42**, реклама ва эълонлар — **136-56-30**.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ: Қорақалпоғистон Республикаси - **8-361-58-519-58**; Андижон - **8-374-2-25-32-23**; Бухоро - **8-365-22-648-22**; Жиззах - **8-372-33-553-59**; Навоий - **8-436-22-588-56**; Наманган, Фарғона - **8-369-22-652-10**; Самарқанд - **8-366-64-615-37**; Сурхондарё - **8-376-46-526-61**; Тошкент, Сирдарё - **8-371-136-56-21**; Хоразм - **8-362-22-640-80**; Қашқадарё - **8-375-22-517-65**.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32

Газета сешанба, пайшанба, жума кунлари чиқади

«Шарқ» нашриёт матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди. Манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй.

Газетамиздан мақолалар кўчириб босилганда «Қишлоқ ҳаёти»дан олинди деб кўрсатилсин.

Навбатчи: Ш.КАРИМОВ.

Рўйхатдан ўтиш тартиб рақами 00006. Буюртма Г— 2008, ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А-2. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 19.00 1 2 3 3 4 6.